

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

แผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษา

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ประจำปีการศึกษา 2568

โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

(ประเภทที่ ๑)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ตำบลเหล่าเสือโก้ก อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ได้ทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนชัยยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และสภาพปัจจุบันของท้องถิ่นและชุมชน อีกทั้งแนวนโยบายรัฐบาล จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบแนวทางการใช้งบประมาณ และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เน้นในการใช้นวัตกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทางโรงเรียนขอขอบคุณ คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ส่งเสริมสนับสนุนทุกด้านจนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ เล่มนี้จะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	๑๐
ส่วนที่ ๓ โครงการ/แผนงาน	๑๒
ส่วนที่ ๔ นวัตกรรมเชิงระบบ	๒๔
ส่วนที่ ๕ นวัตกรรมครู	๓๓
บรรณานุกรม	

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ประวัติ ที่ตั้ง/ สภาพพื้นที่เขตบริการและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตามนโยบาย

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลเหล่าเสือโก้ก อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๐๐๐ โรงเรียนบ้านเหล่าคำก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เนื่องจากบ้านเหล่าคำตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านใกล้เคียงเกินกว่า ๒,๐๐๐ เมตร ไม่สะดวกต่อการที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานไปเข้าเรียนที่โรงเรียนใกล้เคียง ดังนั้นชาวบ้านจึงได้พร้อมใจกันที่จะขอจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่ในหมู่บ้านของตนเอง โดยการนำของนายสุวรรณ กาญจนรัตน์ ผู้ใหญ่บ้าน นายทองลา พิมพ์บุญมา ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหล่าคำ นายสิงห์ นราพันธ์ คหบดี โดยผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินสำหรับปลูกสร้างอาคารเรียน เนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่เศษ คือ พระอธิการทอง เบิกบาน นายคำสงค์ บุตรวงศ์ นายพรหม สายหงส์ นายพรหม อัครปัสสภานายมา แก่นสาร และนายพร โสภภาพ โดยสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นจำนวน ๑ หลัง ๒ ห้องเรียน นายทองลา พิมพ์บุญมา เป็นครูใหญ่ นางละม่อม วงศ์สุวรรณ เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน เปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๕๐ คน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช. ใต้ถุนสูง ทรงปั้นหย่า ๓ ห้องเรียน และเปิดใช้เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างส้วม จำนวน ๑ หลัง ๒ ที่ (แบบจังหวัด)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นางสุจิตต์ สายประเสริฐ ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านเหล่าคำได้บริจาคที่ดินให้โรงเรียนทางด้านทิศตะวันออกเนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ตารางวา เพื่อตัดถนนเข้าโรงเรียน คณะครูชาวบ้านได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อสร้างเสาชงเหล็กแทนของเก่าที่ชำรุดเป็นจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นโรงเรียนในโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ไอที) เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน จนถึง ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับความจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. ๑๐๒/๒๖ จำนวน ๑ หลัง ๓ ห้องเรียน จำนวน ๗๗๖,๐๐๐ บาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๒๑,๕๐๐ บาท สำหรับคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ระบบเคลื่อนที่ประจำห้องเรียน Movable Computer for Classroom : Mcc Type ๑

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๖๗,๓๐๐ บาท เพื่อสร้างส้วม แบบ สปช.๖๐๔/๔๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช.

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๑๕,๘๐๐ บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. ๑๐๒/๒๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๒๓๐,๑๐๐ บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช.

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นโรงเรียนในโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประถมศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๙๙, ๐๐๐ บาท ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน สปช. ๑๐๒ ฝ้าเพดาน หลอดไฟ

ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโรงเรียนถึงปัจจุบัน มีผู้มาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ดังนี้

๑. นายทองลา พิมพ์บุญมา ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙
๒. นางละม่อม วงศ์สุวรรณ รักษาราชการในตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙-๑๐ มกราคม ๒๕๒๐

๓. นายนิกร พลสวัสดิ์ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม-๘ มิถุนายน ๒๕๒๑
๔. นายสุจิตต์ มุสิกกา ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๑-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕
๕. นายจันทิ กาวลย์ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕-๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๐
๖. นายบัวกัน โมฬีชาติ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐-๑๙ มกราคม ๒๕๔๐
๗. นายบัวกัน โมฬีชาติ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๐ - ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๘. นายไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๙. นายวิทยา แสงงาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒

๑๐. นายปรีชาชัย เรืองศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ปัจจุบัน

ที่ตั้งของโรงเรียนมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

ทิศใต้ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ -บ้านเหล่าแค

ทิศตะวันออก จดกับที่ดินของชาวบ้านเหล่าคำ

ทิศตะวันตก จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

มีพื้นที่ทั้งหมด ๗ ไร่ ๒ งาน

พื้นที่เขตบริการประกอบด้วย หมู่ ๕ บ้านเหล่าคำ

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านเหล่าคำเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดทำการสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๓ และ ประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

๒. ภาระงาน / ปริมาณ

ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลด้านบุคลากร

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อันดับ	วุฒิ	สาขาวิชาเอก
๑	นายปรีชาชัย เรืองศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียน	คศ.๓	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา
๒	นายปกรณ์ หลักทอง	ครู	คศ.๓	ค.บ.	วิทยาศาสตร์
๓	นางวิภาดา สุวรรณกำบาย	ครู	คศ.๓	ค.ม.	การบริหารการศึกษา
๔	นางสาวยุวดี ไพเราะ	ครู	คศ.๑	ค.บ.	สังคมศึกษา
๕	นางกุลวดี คำมนตรี	พนักงานราชการ	-	ศศ.บ	ภาษาอังกฤษ
๖	นางสาวเนียนวรรณ เพ็ชรทอง	ผู้ปฏิบัติงานธุรการ	-	บธ.บ	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
๗	นายนิติศาสตร์ เรืองศรี	ครูอัตราจ้าง	-	ร.บ.	การปกครอง
๘	นายภูมิ แก่นสารี	นักการภารโรง	-	ม.๓	-

แยกตามวุฒิการศึกษา

คุณวุฒิ	ผู้บริหาร/ครู		พนักงานราชการ		ลูกจ้างเหมาบริการ		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๑. ปริญญาตรี	๒	๑	-	๑	-	๑	๔
๒. ปริญญาโท	๑	๑	-	-	-	-	๒
๓. ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-
๔. มัธยมศึกษา	-	-	-	-	๑	-	๑
รวม	๓	๒	-	๑	๑	๑	๘

แยกตามประเภทตำแหน่ง

ประเภทตำแหน่ง	จำนวน		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
๑. ผู้บริหาร	๑	-	๑	
๒. ครู	๑	๒	๓	
๓. พนักงานราชการ	-	๑	๑	
๔. ผู้ปฏิบัติงานธุรการ (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	-	๑	๑	
๕. ครูอัตราจ้าง	๑	-	๑	
๖. ผู้ปฏิบัติงานนักการภารโรง (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	๑	-	๑	
รวม	๔	๔	๘	

- บุคลากรทั้งหมด ๘ คน แยกเป็นชาย ๔ คน หญิง ๔ คน

ข้อมูลด้านนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ชั้น	จำนวน		รวม	จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง		
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑	-	๓	๓	๑
ชั้นอนุบาลปีที่ ๒	๑	๒	๓	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	-	๔	๔	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑	๔	๕	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๑	๓	๔	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๖	๒	๘	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๒	๗	๙	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๔	๕	๙	๑
รวมทั้งสิ้น	๑๕	๓๐	๔๕	๘

*หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ข้อมูลด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ

รายการ	จำนวน	
	หลัง	ห้อง
๑.อาคารเรียน แบบ ป.๑ช (สร้าง พ.ศ.๒๕๑๙)	๑	๓
๒.อาคารเรียน แบบ สปช.๑๐๒/๒๖ (สร้าง พ.ศ.๒๕๔๔)	๑	๓
๓.ส้วม แบบ สปช.๖๐๔/๔๕ (สร้าง พ.ศ.๒๕๕๙)	๑	๓
๔.ส้วมแบบจังหวัด (สร้าง พ.ศ.๒๕๒๕)	๑	๒
๕.โรงอาหาร(สร้าง พ.ศ.๒๕๔๔)	๑	๑
๖.ประดิษฐานพระพุทธรูป	๓	-
๗.ถังเก็บน้ำ แบบ ฟ.๓๓ (สร้าง พ.ศ.๒๕๓๔)	๑	-
๘.ถังเก็บน้ำ แบบ ฟ.๓๓ (สร้าง พ.ศ.๒๕๓๖)	๑	-
๙.ศาลา(สร้าง พ.ศ.๒๕๖๔)	๑	-

ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

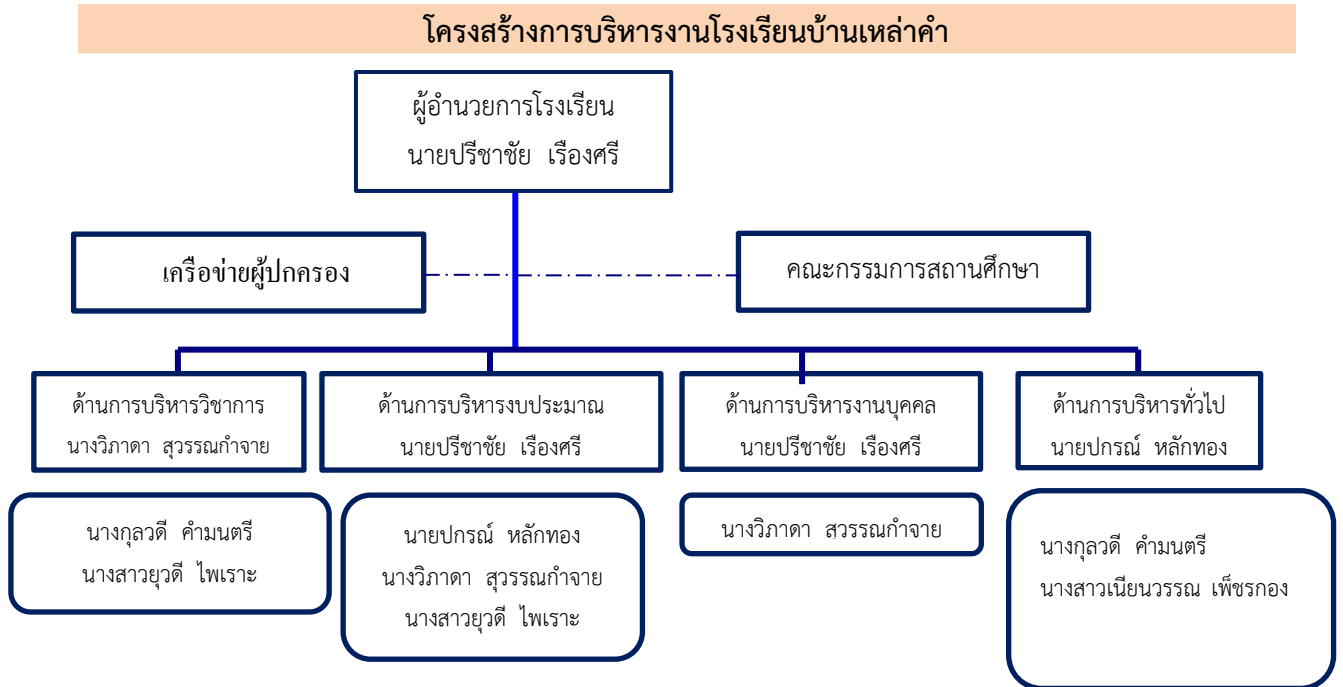
โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ

พุทธศักราช ๒๕๖๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
- สังคมศึกษา	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)
- ประวัติศาสตร์	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)
สุขศึกษา และพลศึกษา	๕๐	๕๐	๕๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
การงานอาชีพ	๕๐	๕๐	๕๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
ภาษาต่างประเทศ	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐
รายวิชาเพิ่มเติม	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
การป้องกันการทุจริต	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
แนะแนว	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
ลูกเสือ	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
ชุมนุม	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐

หมายเหตุ จุดเน้นที่เป็นหน้าที่พลเมืองจัดบูรณาการในทุกกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตรปรับเปลี่ยนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้และและนโยบายจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๖๐ รายวิชา การป้องกันการทุจริต เริ่มปีการศึกษา ๒๕๖๒

โครงสร้างการบริหารงาน

๓. ผลงานที่ประสบผลสำเร็จในปีการศึกษาที่ผ่านมา

๓.๑ ผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย			
		ปี 2566	ปี 2567	ผลต่าง(+ / -)	ลำดับการพัฒนา
ภาษาไทย	100	44.48	39.50	- 4.96	ลดลง
คณิตศาสตร์	100	20.93	25.02	+4.09	เพิ่มขึ้น
วิทยาศาสตร์	100	33.25	34.58	+1.33	เพิ่มขึ้น
ภาษาอังกฤษ	100	27.19	22.92	- 4.27	ลดลง

๓.๓ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบแรก (ปีการศึกษา ๒๕๕๘)

มาตรฐาน	เกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			✓
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์คิดได้ตรงต่อและมี วิสัยทัศน์		✓	
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	✓		
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	
มาตรฐานที่ ๙ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		✓	
มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี			✓
มาตรฐานที่ ๑๒ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา			✓
ด้านผู้สอน มาตรฐานที่ ๒๒ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ ๒๔ ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ		✓	
ด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ ๑๔ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ ๑๘ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ ๒๐ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			✓
มาตรฐานที่ ๒๖ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้		✓	

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบสอง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมศึกษา	ผลการประเมิน อิงเกณฑ์		ผลการประเมิน อิงสถานศึกษา		ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ		
ด้านผู้เรียน						
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	๓.๔๑	ดี	๓	ดี	๓.๒๑	ดี
มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	๓.๔๐	ดี	๓	ดี	๓.๒๐	ดี
มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	๓.๒๖	ดี	๓	ดี	๓.๑๓	ดี
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	๒.๘๒	ดี	๓	ดี	๒.๙๑	ดี
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	๓.๔๖	ดี	๓	ดี	๓.๒๓	ดี
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓.๐๑	ดี	๓	ดี	๓.๐๑	ดี
มาตรฐานที่ ๗ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	๓.๔๗	ดี	๓	ดี	๓.๒๔	ดี
ด้านครู						
มาตรฐานที่ ๘ ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับสายงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	๓.๒๐	ดี	๓	ดี	๓.๑๐	ดี
มาตรฐานที่ ๙ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๒.๘๓	ดี	๒	พอใช้	๒.๔๒	พอใช้
ด้านบริหาร						
มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	๓.๑๗	ดี	๓	ดี	๓.๐๙	ดี
มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	๓.๑๘	ดี	๓	ดี	๓.๐๙	ดี
มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๓.๐๖	ดี	๓	ดี	๓.๐๓	ดี
มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีการสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	๓.๑๐	ดี	๓	ดี	๓.๐๕	ดี
มาตรฐานที่ ๑๔ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	๓.๒๗	ดี	๓	ดี	๓.๑๔	ดี
ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา ☒ สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ☐ ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา						

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสมศ. รอบสาม

มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ระดับคุณภาพ				
	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี					/
มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์					/
มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					/
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น				/	
มาตรฐานที่ ๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน			/		
มาตรฐานที่ ๖ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					/
มาตรฐานที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๘ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้นสังกัด					/
มาตรฐานที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๑ ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๒ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษา				/	

ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา

๔. เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๘

รายการ	จำนวนเงิน(บาท)	หมายเหตุ
เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่ นวัตกรรม	๒๕,๒๐๐	-

ส่วนที่ ๒

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สืบสานงานประเพณีวัฒนธรรมไทย น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนด้วยการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ (Mission)

๑. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา บนพื้นฐานความเป็นไทย
๒. มุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดวิเคราะห์ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยม ๑๒ ประการ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักคุณค่าในตนเอง ห่างไกลยาเสพติด
๓. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ก้าวทันเทคโนโลยี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
๔. น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา
๕. โรงเรียนประสานความร่วมมือ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา
๖. จัดการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ (Gold)

1. ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย
4. ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
5. ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

กลยุทธ์โรงเรียน (Strategy)

๑. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร
๒. ส่งเสริมปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๓. ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๔. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เทียบเคียงมาตรฐานการศึกษา
๖. ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
๖. มีการพัฒนาหลักสูตรและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

คำขวัญโรงเรียน

เรียนดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาสังคม

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มารยาทดี ศรีเหล้าคำ

คุณธรรมอัตลักษณ์

มีวินัย ใจซื่อสัตย์ รับผิดชอบ อยู่อย่างพอเพียง

เอกลักษณ์โรงเรียน

สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย

ส่วนที่ ๓

โครงการ/แผนงาน

โครงการ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ และบูรณาการขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)” เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

หน่วยงาน โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ความเกี่ยวข้อง (หลัก/สนับสนุน) กับเป้าหมายแผนย่อย ข้อ ๑ วิทยะเรียน/วิทยะรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครอบคลุม รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ผู้ประสานงานหลัก นายปรีชาชัย เรืองศรี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๖๒๑๙๕๙๑๙๙

ลักษณะโครงการ : โครงการต่อเนื่อง โครงการใหม่

กลุ่มบริหารงานที่รับผิดชอบ : กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ ๑ ความเชื่อมโยง/ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : M๑

(หลัก) ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน ๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑) เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

(๒) ประเด็น พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(หลัก) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น (๑๑)การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๑) เป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (๓) แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

(๓) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) วิทยะเรียน/วิทยะรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครอบคลุม รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ความสอดคล้องห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains)ของเป้าหมายแผนย่อย

(หลัก) Vo๓ รูปแบบการเรียนรู้

F๐๓๐๓ ระบบการเรียนรู้ที่เน้นการนำทักษะพื้นฐานที่จำเป็นแต่ละวิชาหลักมากระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างทักษะการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง

ส่วนที่ ๒ สรุปเนื้อหาสำคัญของโครงการ (X) : M๒ – M๓

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ หมวด ๔ แนวการจัดการศึกษามาตราที่ ๒๔ แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนจัดการศึกษาโดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการศึกษาค้นคว้า และมีความรู้อันเป็นสากล มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ว่าผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนพยายามส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองตลอดจนการนิเทศภายในและให้ขวัญและกำลังใจกับครู การพัฒนาครูเพื่อส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๖๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ครูและผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาควบคู่กัน โรงเรียนบ้านเหล่าคำจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาทักษะการสอนของครู
- ๒.๒ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
- ๒.๓ เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ผลผลิต (Output)

- ครูทุกคนได้รับการพัฒนาตนเองสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และแสวงหาความรู้
อย่างต่อเนื่อง
- นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การอ่าน การเขียน

๓.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ครูร้อยละ ๑๐๐ มีการพัฒนาในด้านวิชาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เหมาะสมกับ
ความเป็นครู
- นักเรียนร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาขึ้น

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา ๒๕๖๘ (๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙)

๕. แผนปฏิบัติการ(Action Plan)

กิจกรรม	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	ผู้รับผิดชอบ
	(ต.ค. -ธ.ค.)	(ม.ค. -มี.ค.)	(เม.ย. -มิ.ย.)	(ก.ค. - ก.ย.)	
๑.ประชุมปฏิบัติการ			✓		นายปรีชาชัย เรืองศรี
๒. จัดเก็บข้อมูลดำเนินการ สร้างนวัตกรรม ครูสร้างนวัตกรรมอย่างน้อย คนละ ๑ เรื่อง และใช้นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๒.๑การบริหารจัดการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของ ผู้เรียนแบบองค์รวม	✓	✓		✓	นายปรีชาชัย เรืองศรี
๒.๒ การจัดการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ปฐมวัยโดยใช้ การจัดการ เรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)	✓	✓		✓	นางกุลวดี คำมนตรี
๒.๓ การแก้ปัญหาการอ่าน ออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรม วินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC)ใช้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิง รุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒	✓	✓		✓	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๒.๔ การพัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้การประกอบอาชีพใน ชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงาน ฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔	✓	✓		✓	นายปกรณ์ หลีกทอง

๒.๕ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning:PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖	✓	✓		✓	นางสาวยุวดี ไพเราะ
๓. จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓			นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๔. สรุปการดำเนินงาน		✓			นางวิภาดา สุวรรณกำจาย

๖. งบประมาณ ๒๕,๒๐๐ บาท

กิจกรรม	ที่ว่างงบประมาณ		ค่าใช้จ่าย			
	รับจัดสรร	บริจาค	ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	ครุภัณฑ์
๑.ประชุมปฏิบัติการ	-				-	
๒.๑ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม	๕,๒๐๐				๕,๒๐๐	
๒.๒ การจัดการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	
๒.๓ การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) ใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	

สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒						
๒.๔ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	
๒.๕ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning:PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖	๓๗,๕๐๐				๓๗,๕๐๐	
๓. จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	-				-	
๔. สรุปการดำเนินงาน	-				-	
รวม	๓๗,๕๐๐				๓๗,๕๐๐	

๗. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วม	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	กรรมการฯ	อื่นๆ
จำนวน	๗	๔๕	-	-	-

๘. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ ครูมีทักษะการสอนที่หลากหลาย
- ๙.๒ ครูมีนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ๙.๓ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

แผนงานการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
๑	การสร้าง เครือข่าย คณะกรรมการ ขับเคลื่อนฯ ระดับ สถานศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ (๓) (๔) มาตรา ๒๐ (๑) (๒)	๑.๑ แสวงหาความร่วมมือทุกภาคส่วน เช่น ภาคการศึกษาขององค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เด็กและเยาวชน	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๓ ประชุมกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับสถานศึกษา ระดมความคิดเห็น กำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๔ มีแผนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานฯ	๑๙ พ.ค. ๖๘
๒	การจัดทำ แผนพัฒนา นวัตกรรม	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓)	๒.๑ ประชุมคณะครู สร้างการรับรู้ บทบาท ภารกิจ รร นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๒.๒ จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนานวัตกรรมระดับสถานศึกษา	๒๑ พ.ค. ๖๘
			๒.๓ จัดทำ แผนพัฒนานวัตกรรมระดับห้องเรียน (ครูทุกคน)	๒๑ พ.ค. ๖๘
			๒.๔ ประชาพิจารณ์ แผนพัฒนานวัตกรรม โดยประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา และผู้ใช้ประโยชน์	๒๓ พ.ค. ๖๘
			๒.๕ นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	๒๓ พ.ค. ๖๘
			๒.๖ นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด	
๓	การสร้าง รูปแบบการ บริหารจัดการ ตนเอง	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๓) (๔) มาตรา ๒๘, ๓๐ (มาตรา ๓๓)	๓.๑ ทบทวนการบริหารสถานศึกษาที่ผ่านมา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา สามารถรองรับการเกิดนวัตกรรมการศึกษา ได้เพียงใด	๒๔ มี.ค.๖๘
			๓.๒ การออกแบบโครงสร้างการบริหารที่รองรับการเกิดนวัตกรรม/ ปรับ-ยุบ-รวม บทบาทภารกิจที่เกินจำเป็น และบูรณาการเชื่อมโยงเสริมพลังการเปลี่ยนแปลง	๒๔ มี.ค.๖๘
			๓.๓ ออกแบบกระบวนการบริหารงบประมาณ และจัดทำแผนปฏิบัติการใช้งบประมาณประจำปี	๒๔ มี.ค.๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของครู (มาตรา ๒๘, ๓๐)	
			๓.๔ ตั้งคณะทำงาน ทบทวน การนำเข้านโยบายของส่วนราชการที่เป็นภาระเกินจำเป็น เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนานวัตกรรม ก่อนเสนอขอความเห็นชอบคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด (มาตรา ๓๓)	๒๔ มี.ค.๖๘
๔	การวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่รองรับมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๑๘ (๓) มาตรา ๒๐ (๕) (๗) (๘) (๑๐) มาตรา ๓๗, ๓๘	๔.๑ มีกิจกรรมการประชุมสร้างการรับรู้และตระหนักในสถานศึกษานำร่อง มีเจตคติที่ดี กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๒ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๓ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา สำหรับครูในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๔ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการวัดผลประเมินผลผู้เรียน	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๕ มีการนิเทศ ติดตาม และเสริมพลังครู และบุคลากรทางการศึกษาในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้	๓๑ ต.ค.๖๗
			๕	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
			๕.๒ ร่วมกัน กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใหม่ เพื่อยกร่างกรอบแนวคิดของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรของจังหวัดและบริบทของโรงเรียน	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๓ วางแผน พัฒนาระบบการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ/เชิงรุก และจัดทำคู่มือการนำกรอบหลักสูตรไปใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา (มาตรา ๓)	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๔ ทบทวน วางแผน การผลิต การจัดหา การจัดซื้อ การนำสื่อ ตำรา แบบเรียน มาใช้อย่างอิสระให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๕)	๑๘ เม.ย. ๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกำหนด	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			๕.๕ วางแผนการวัดผลประเมินผลฐานสมรรถนะ และการเทียบโอน รวมทั้งจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (มาตรา ๒๕)	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๖ นำหลักสูตร และระเบียบการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา และนำเสนอต่อคณะกรรมการ ขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด (มาตรา ๒๕)	๒๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๗ มีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน การพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบ หลักสูตรจังหวัด	๒๘ เม.ย. ๖๘
๖	การพัฒนา ระบบนิเวศน์ การเรียนรู้	พ.ร.บ.พื้นที่ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) (๔), มาตรา ๒๐ (๗) (๘) (มาตรา ๓๔)	๖.๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย - มีกิจกรรมเสริมสร้างแรงบันดาลใจ - มีการนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๒ การใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ภายนอก - มีแผนการนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกมาใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดนวัตกรรม - มีกิจกรรม/ กระบวนการที่ให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๓ เทคโนโลยีทางการศึกษา - วางแผน จัดทำ จัดทำ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๔ หน่วยงาน/สถานประกอบการ - สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม / - ให้นักเรียนมาเรียนรู้ / ฝึกปฏิบัติงาน (มาตรา ๓๔)	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๕ บุคคล/ผู้ปกครอง/ภูมิปัญญาชาวบ้าน - จัดระบบสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น - นำองค์ความรู้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร - สร้างกระบวนการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น (มาตรา ๓๔)	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
๗	การพัฒนา ระบบข้อมูล นวัตกรรมการ การศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๑๕ (๖)	๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนำเข้าสู่ข้อมูล ตามมาตรฐานของการจัดทำฐานข้อมูลของ สถานศึกษา	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘ ๗
			๗.๒ ติดตามช่วยเหลือการรวบรวมฐานข้อมูลตาม มาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘
			๗.๓ มีการนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพื้นที่ นวัตกรรม (ระบบจากส่วนกลาง)	มี.ย ๖๘๗ – พ.ย.๖๘
			๗.๔ มีการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเพื่อจัดทำ ยุทธศาสตร์การศึกษาของสถานศึกษาและการ พัฒนาสถานศึกษา	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘
๘	การรายงาน ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) (๔), มาตรา ๑๕ (๔) (๑๐), มาตรา ๒๐ (๑๐) (๑๒) มาตรา ๓๖, ๓๗, ๔๐	๘.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานผลการ ดำเนินงานตามมาตรา ๕	มี.ค.๖๙
			๘.๒ สถานศึกษาส่งแบบรายงานผลการดำเนินงาน ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรม พศ. ๒๕๖๒ (รายปี)	มี.ค.๖๙
			๘.๓ เตรียมการรองรับการประเมินผลโรงเรียนนำ ร่องพื้นที่นวัตกรรม ตามกำหนด (๓ ปี) (มาตรา ๔๐)	ก.พ.-มี.ค.๖๙

มาตรา ๕ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของผู้เรียน
รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอื่น

(๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

(๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรม
การศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ

(๔) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

.....
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการนโยบายมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศในการดำเนินการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา

(๒) ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการประกาศกำหนดให้จังหวัดใดเป็นพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา
รวมทั้งประกาศยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๓) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามมาตรา ๕

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๕) กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการขับเคลื่อนปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของหน่วยงาน ทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๖) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง

(๗) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีให้มีการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและของเอกชน

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว

(๙) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกายกยอเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษานำร่อง

(๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน การเงิน สิทธิประโยชน์ และการประเมินผล ภายในสถานศึกษานำร่อง

(๑๒) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบาย มอบหมาย

(๑๓) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๒๐ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนมีหน้าที่และ อำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๒) ประสานให้หน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและ เอกชน ดำเนินการร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงาน ตาม (๑)

(๓) ประสานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำ สื่อการสอน จัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ พัฒนาบุคลากร จัดระบบการประเมินและวัดผล และการอื่น ที่จำเป็นสำหรับพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๔) นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ไปปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๕) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา นำร่องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพใน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

- (๖) จัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา
- (๗) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และติดตามสถานศึกษานำร่องเพื่อให้จัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพและเกิดการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
- (๘) เสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในการเป็นสถานศึกษานำร่องหรือในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา
- (๙) เพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อทำการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาหรือนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้
- (๑๐) จัดให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง
- (๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อน มอบหมาย
- (๑๒) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อคณะกรรมการนโยบาย
- (๑๓) หน้าที่และอำนาจที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อน
- (๑๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

กฎหมายรอง ที่เกี่ยวข้อง

๖. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบวุฒิการศึกษาของผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษานำร่องและสถานศึกษาอื่น พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๗ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๑๒ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง
- ๘ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๑๐ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาว่าด้วยการรับและการใช้ จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๑๓ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖
- ๑๑ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔
- ๑๔ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง มาตรฐานข้อมูล และมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๔ นวัตกรรมเชิงระบบ

๑. ข้อมูลสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ อ.เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี

๒. ชื่อ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม

๓. ชื่อผู้สร้างนวัตกรรม

นายปรีชาชัย เรืองศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน/สังกัด โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต๑ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เบอร์โทร ๗๖๒๑๙๕๙๑๙๙

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๕. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๖. ความสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

- ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
- ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย
- ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
- ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

๗. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัด

- พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
- พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- สร้างโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๘. ลักษณะโครงการ โครงการใหม่

๙. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์มุ่งเพื่อให้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นพื้นที่นำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาชั้น

พื้นฐานในการปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำด้วยทางการศึกษาและการกระจายอำนาจเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการร่วมกันประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของ บุคคลและสังคม โดยมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓) นอกจากนี้มาตรา ๒๔ ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (อรรถา ดิทุ่ง, ๒๕๕๙ : ๑) คุณภาพ ผู้เรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุก ระดับจึงต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหมวด ๔ มาตรา ๒๒ ระบุว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ การจัดการศึกษา จึงจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีคุณคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถทางเทคโนโลยี โรงเรียน เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต้องมีความสนใจ เป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๖ : ออนไลน์)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่นขาดแคลนอัตรากำลังครูไม่ครบชั้นเรียนและไม่ตรงตามวิชาเอกและด้านงบประมาณ เมื่อศึกษาข้อมูลบริบทของสถานศึกษาในด้านต่างๆ จึงได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศดังนี้

๑. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานและสภาพแวดล้อม
๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษา O-NET,NT,RT
๓. ความสำเร็จในการจัดการศึกษาในด้านอื่นๆ
๔. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา
๕. ความต้องการการพัฒนาของโรงเรียนและชุมชน
๖. ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้นำชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง
๗. วิเคราะห์ SWOT ฯลฯ จึงได้พบปัญหาที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหา

คุณภาพผู้เรียน เมื่อวิเคราะห์ และจัดลำดับความจำเป็นของปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียนแล้ว จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากการทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ การประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากสภาพปัญหาย่อมแสดงให้เห็นถึง ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงทำให้การบริหารสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ศาสตร์ พระราชาเป็นศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรง พระราชทาน และครองพระองค์เป็นแบบอย่างของนักพัฒนาให้กับประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ ในการดำรงชีวิตตลอดรัชสมัยการครองราชย์ของพระองค์ ในการประกอบอาชีพ การศึกษา การพัฒนาประเทศ การทำให้มีความยั่งยืน ยุทธศาสตร์พระราชทานคือ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา"แนวคิด คือ เข้าใจปัญหา เข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และที่เกี่ยวข้อง ส่วนการเข้าถึง คือเข้าถึงทุกพื้นที่ รวมถึงเข้าถึงจิตใจของทุกคน และพัฒนา คือ การพัฒนาในทุกด้านควบคู่กันไป กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาอย่างชัดเจนเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ ศาสตร์พระราชาได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนา ด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ปฏิบัติงานอย่างคิดวิเคราะห์ และส่งผลให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากปัญหา ด้านการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และความสำคัญของศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะ หลักการของศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชาเข้าสู่ศาสตร์การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๑๐. วัตถุประสงค์

๑๐.๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณ มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีคุณธรรม ทักษะพื้นฐานในวิชาประกอบอาชีพ และตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

๑๐.๒ เพื่อพัฒนาคุณภาพครู ให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถเป็น ผู้นำ ทางวิชาการ ที่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ชุมชนได้

๑๑.เป้าหมาย

สถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ ทันสมัย มีสภาพและบรรยากาศเหมาะสม สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีความปลอดภัย เป็นที่พึงพอใจ ของชุมชนส่วนรวมและมีคุณภาพแบบยั่งยืน

๑๒.ข้อมูลเบื้องต้นของนวัตกรรมการบริหาร

๑๒.๑แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

รอง ปัญส์กา และคณะ (๒๕๖๑, น. ๒๔) ได้สรุปแนวคิดของศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สรุปว่า

๑. เข้าใจ ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน คือ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และศึกษาให้ประจักษ์ ๑.๑ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์งานที่ต้องปฏิบัติ ด้วยเหตุผล ๑.๒ ศึกษางานให้ประจักษ์ รู้จักจำแนกผู้เรียน คัดกรองผู้เรียนรายบุคคล

๒. เข้าถึงประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ ใช้หลักการเปิดจากข้างใน แก้ไขจากจุดเล็ก ลงมือ ทำให้สำเร็จ รู้ขอบเขตภูมิสังคม ๒.๑ ใช้หลักการเปิดจากข้างใน โดยศึกษาและเข้าใจให้ถ่องแท้ ตระหนัก ซาบซึ้ง กำหนดรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหา ๒.๒ แก้ไขจากจุดเล็ก คือ แก้ไขปัญหาโดยไม่เพิกเฉย ว่าเล็กหรือใหญ่ ๒.๓ ลงมือ ทำให้สำเร็จ คือ รู้จักสร้างโอกาสมองการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาและ เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างมหาศาล ๒.๔ รู้ขอบเขตภูมิสังคม คือ เข้าใจบริบท สภาพชุมชน สังคม และสถานการณ์ปัจจุบัน

๓. พัฒนา ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้ ๓.๑ ง่าย เหมาะสม เชื่อมโยงแนวทางแก้ไข คือ ใช้วิธีการแก้ไขไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ๓.๒ มีส่วนร่วม เกิดประโยชน์ส่วนรวม คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในการออกนิเทศ ติดตาม ๓.๓ รวบรวมนำมาสะท้อนผล คือ ถอดบทเรียน ประเมินระหว่างการจัดกิจกรรม ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง นำองค์ความรู้ที่ได้มาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๓.๔ เผยให้คนเกิดแรงบันดาลใจ คือ นำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จ ร่วมชื่นชม แลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของแต่ละชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับ PDCA

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๘, น. ๒๔-๒๖) สรุป วงจรคุณภาพ (PDCA) วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ใช้ข้อมูลใดบ้าง ระบุวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมได้กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๒. การดำเนินการตามแผน (Do) การปฏิบัติเป็นการลงมือเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตาม ทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ

๓. การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๔. การปรับปรุงแก้ไข (Action) พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าการดำเนินการ เหมาะสมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร

หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (๒๕๕๒, น. ๖๒-๖๓) ได้ให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าการบริหาร แบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการบริหารมากกว่า ใช้ศาสตร์ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานให้เขามีส่วนร่วมปริมาณเท่าใด เป็นคำถามที่ตอบได้ยาก มากซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทักษะประสบการณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการของผู้บริหาร แต่ละคน ดังนั้นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมจำแนกได้ดังนี้

๑. การร่วมคิด หมายความว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่มหรือ ทั้งหมดร่วมคิด อาจจะเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม การร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กร โดยทั่วไปก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดใจของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามการคิดเป็น กระบวนการขั้นต้นของการดำเนินงาน สำหรับการเริ่มต้นด้วยการคิดก็คือการแสดงความเป็นเจ้าของ ตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

๒. การร่วมทำ หมายความว่า ผู้บริหารจะต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตกผลึกแล้ว นำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในแต่ละคนในความแตกต่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อองค์กร ดังนั้นการร่วมทำจะต้องคำนึงถึงทีมงานที่มี ศักยภาพเป็นสำคัญ

๓. ร่วมประเมินผลงาน หมายความว่า การประเมินผลงานต้องไม่มอบหมายให้ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะที่เรียกว่า ฝ่ายประเมินผล แต่การประเมินผลงานที่ดีจะต้องเป็นผลมาจากการกำหนด เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ โดยผู้ร่วมงานในแต่ละฝ่ายแต่ละแผนกได้มีโอกาสร่วมกันเสนอประเด็น ที่ต้องการวัดผล พร้อมทั้งกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสม เมื่อได้คะแนนจากการวัดผลแล้วนำคะแนน ดังกล่าวไปใช้ในการประเมินผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือเทียบเคียงกับการปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมาได้

๔. ร่วมยอมรับในผลการประเมิน หมายความว่า ผลของการประเมินที่เกิดขึ้นจาก เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ผลของการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็ต้อยอมรับ และไม่ควรมีความรับผิดชอบที่เกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ จะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งทีมงาน ๕. ร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ หมายความว่า การปฏิบัติในทุกองค์กรเมื่อวงจร การปฏิบัติงานจบลง ผลของงานทั้งผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ มีความจำเป็นจะต้องเสนอแนะ ปรับปรุงการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นไป โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปปรับปรุงตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับวิธีการบริหารของตนเองต่อไป

๑๒.๒ กระบวนการผลิตงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างยั่งยืน ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดรูปแบบ ขอบข่าย แนวทางในการพัฒนา และแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา สร้างรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับ บริบท ของโรงเรียน และเอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบการบริหารศาสตร์พระราชฯ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ร่วมกับหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ กระบวนการ PDCA

๑๒.๓ การดำเนินงานตามกิจกรรม

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

๑๒.๓.๑. หลักการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

- หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน แนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้ ๑ ร่วมวางแผนในการพัฒนา ๒ ร่วมดำเนินการในการพัฒนา ๓ ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ๔ ร่วมสะท้อนปรับปรุงผลการดำเนินงาน ๕ ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของหน่วยงาน

- หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ประกอบด้วย ๑. เข้าใจ เป็น การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูล พื้นฐาน โดยการศึกษาทุกมิติ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูล และการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องใน การดำเนินงาน ๒. เข้าถึง เป็นการเข้าถึงชุมชน เข้าถึงประชาชน เป็นการระเบิดจาก ข้างใน โดยการสื่อสารเพื่อ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ความรักต่อท้องถิ่นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำความ เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา วางแผนหาแนวทาง ในการดำเนินงาน และสร้างปัญญา จากการรวบรวมองค์ ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเผยแพร่องค์ความรู้ในการดำเนินงาน ๓. พัฒนา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาค ส่วนเป็นการเริ่มต้นด้วยตนเอง เน้นการพึ่งตนเอง การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เป็นต้นแบบ

ในการเผยแพร่องค์ความรู้โดยจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ จัดทำ คู่มือการดำเนินงาน เอกสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานเผยแพร่ องค์ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต

๑๒.๓.๒ ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑๒.๓.๒.๑ ด้านความเข้าใจ

การศึกษาและ การใช้ข้อมูล

- การศึกษาข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาที่ตรงกับความต้องการ ในการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

- การรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

- การใช้ข้อมูลที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ หรือวิจัย

- การนำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทาง การปฏิบัติ

- ดำเนินการวิเคราะห์หรือวิจัย โดยการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อม

- ดำเนินการวิจัยโดยยึดตามสภาพภูมิสังคมเป็นหลักในการสร้าง องค์ความรู้

- ดำเนินการส่งเสริมพัฒนา เพื่อนำข้อมูลมาสร้างเป็นองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน

สถานศึกษา

การทดลอง

- การศึกษาทดลองการดำเนินงานก่อนนำไปปฏิบัติ

- ดำเนินการทดลองและนำผลจากการทดลองขยายผลต่อหน่วยงาน ต่าง ๆ

การสร้างทักษะ ในการทำงาน

- การทำงานแบบมีส่วนร่วมกับบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ

- ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างทักษะในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนเพื่อให้เกิด

ความยั่งยืน

- การสร้างทักษะในการทำงานเพื่อการเป็นศูนย์กลางในการอบรม และถ่ายทอดความรู้ด้านการ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

- การทำงานแบบองค์รวม ตามลำดับขั้นตอน

๑๒.๓.๒.๒ ด้านความเข้าใจถึง

ระเบิดจากข้างใน

- การสอบถามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา

- สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง

สถานศึกษา

- การช่วยส่งเสริม หาแนวทาง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนใน

เข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย

- การทำความเข้าใจกลุ่มคนในชุมชน และในท้องถิ่น
- การวางแผนหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- แก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน

สร้างปัญญา

- การรวบรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

๑๒.๓.๒.๓ การพัฒนา**เริ่มต้นด้วยตนเอง**

- การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามบนพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรม
- การแนะนำให้ความรู้ และส่งเสริมด้านการศึกษา
- การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

พึ่งพาตนเองได้

- การพัฒนาเน้นการพึ่งตนเอง
- การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
- การมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชน

ต้นแบบเผยแพร่ องค์ความรู้

- จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์
- เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต
- จัดทำคู่มือการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา
- เอกสารประชาสัมพันธ์ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา

เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณค่า

- การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณค่า
- การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- การดำเนินงานด้านการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา
- การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความตั้งใจ และความมุ่งมั่น ในการทำงาน

๑๒.๓.๓ กระบวนการบริหารประกอบด้วย ประกอบด้วย**๑๒.๓.๓.๑ การวางแผน ในการดำเนินงาน (Planning)**

- การวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน โดย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร
- สร้างความรู้ ความใจ ความตระหนัก ร่วมกัน
- ดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

๑๒.๓.๓.๒ การดำเนินงาน (Doing)

- การดำเนินการตามแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกันโดยกำหนดผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่

- กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
- ดำเนินการตามแผนงาน ปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

๑๒.๓.๓.๓ การตรวจสอบผล การดำเนินงาน (Checking)

- วางกรอบในแนวทางการประเมิน
- จัดทำเครื่องมือการประเมิน
- วิเคราะห์ข้อมูล
- สรุปผลการประเมิน

๑๒.๓.๓.๔ การปรับปรุงและพัฒนา (Action)

- การสะท้อนผลการทำงานร่วมกันโดยสิ่งดีส่งเสริมพัฒนาต่อเนื่อง สิ่งที่ไม่ดีปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
- การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงาน
- การรายงานผลการประเมินความเหมาะสมว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

๑๓. ประเภทของนวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการบริหาร

๑๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ แก้ปัญหา

- นวัตกรรมหลากหลายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

- นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

- นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

๑๕. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนา การศึกษา

๗,๕๐๐ บาท

๑๖. นวัตกรรมของครู

๑. การจัดการเรียนรู้ Active learning ผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กโดยกระบวนการพัฒนาทักษะทางสมอง EF

๒.การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ภาษาไทยกับเรื่องราวในชุมชนโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๒

๓.การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้วิทยาศาสตร์การขยายพันธุ์พืชในชุมชนแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการจัดรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบสาธิต(Demonstration Method)ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๔.การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning บูรณาการแนวการสอนบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ(TPACK) แนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๑๗. การประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ -นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ ๕

นวัตกรรมการ

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัย

โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางกุลวดี คำมนตรี

ตำแหน่ง พนักงานราชการ

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

๓. ระยะเวลา พฤษภาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๘

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นวัตกรรมสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ โดยสื่อที่เหมาะสมจะต้องออกแบบมาให้เข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย และดึงดูดความสนใจของเด็ก เช่น สื่อที่มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม และมีกิจกรรมที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมได้เต็มที่

นวัตกรรมสื่อการสอนที่ดีที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัยคือสื่อที่เด็กได้มีโอกาสลงมือทำเองเรียนรู้ผ่านประสบการณ์โดยตรง เพราะการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ กิจกรรมต่าง ๆ การบูรณาการคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เด็กสามารถเรียนรู้คำศัพท์ การนับตัวเลข และพัฒนาความสามารถด้านภาษาผ่านการเล่นเกม การทำกิจกรรมศิลปะ เล่นบทบาทสมมติ วาดภาพหรือเล่าเรื่องราวจากสิ่งที่เรียนรู้ การนำเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันเข้ามาใช้ในการเรียนรู้ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสัมผัสและปฏิสัมพันธ์กับสื่อโดยตรง ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก การใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและพัฒนาการทางสังคมของเด็กได้อย่างเต็มที่ การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ และจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

๔. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการพัฒนาการเด็ก ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงจัดในรูปของกิจกรรม

บูรณาการผ่านการเล่น ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ที่เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ ระดับพัฒนาการ การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการนำสื่อ และเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความยั่งยืน มีความสอดคล้อง และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ดีและมีทักษะการคิดพื้นฐาน การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้จัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุขโรงเรียนบ้านเหล่าคำ จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการพัฒนาเด็กมุ่งหวังเพื่อให้เด็กได้รับความรู้ทางวิชาการ และเกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามมาตรฐานของเด็กปฐมวัย โดยเด็กได้รับความรู้ มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริงเหมาะสมตามวัย มีความมั่นใจกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นไปตามคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คาปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและ พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

Brain Based Learning BBL คือ การสร้าง การฝึกสมอง ให้สมองเรียนรู้การแก้ปัญหาได้ถูกต้อง แม่นยำเหมาะสมทุกช่วงวัยของการเรียนรู้ และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในงานวิชาการที่กำลังเรียน วิชาชีพ และปัญหาส่วนตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ ในอนาคต การเรียนรู้การแก้ปัญหาในเด็กเล็กต้องเริ่มจากปัญหาต่างๆ ที่เด็กเล็กคนนั้นสามารถทำได้สำเร็จก่อนทุกครั้ง และเมื่อทำได้สำเร็จ อาหารใจ พลังจิต พลังปัญญา ก็เกิดขึ้น เพราะมีการหลั่งสารแห่งความสุข ความสำเร็จ Endorphin ออกมา เมื่อเด็กประสบความสำเร็จบ่อยๆ พลังจิต พลังปัญญา จะเพิ่มพูนมากขึ้น เด็กอยากจะทำปัญหาที่ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ถ้าแก้ไม่สำเร็จ เด็กจะเครียด เกิดความทุกข์ ปวดศีรษะ เนื่องจากมีสารแห่งความทุกข์ Cortisol หลั่งออกมา เด็กจะทนนอยู่ ณ ที่นั้นไม่ได้ ต้องหาทางระบายความเครียดด้วยกิจกรรม Action อย่างไม่อย่างหนึ่ง ถึงแม้จะมีความเสี่ยง และอันตรายมากก็ไม่กลัว เมื่อเราเข้าใจถึงหลักการที่สำคัญการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมอง (Brain – based – Learning) นั้นยังมีองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ องค์ความรู้ ขั้นตอน Step up กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์และการประเมิน

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) จะเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทั้ง สนุก กระตุ้นสมอง และเน้นพัฒนาทักษะรอบด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่

๑. การใช้กิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์เล็ก ๆ การวาดภาพ การปั้นดินน้ำมัน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ การคิดเชิงเหตุผล และความคิดสร้างสรรค์

๒. การเรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น เกมการศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นเกมจินตนาการ ซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็กปฐมวัยและช่วยให้สมองเปิดรับการเรียนรู้เพิ่มเติมที่

๓. การใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง การเรียนรู้แบบ BBL ส่งเสริมให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสหลากหลาย เช่น การฟังเสียงธรรมชาติ ดูภาพสีสันสดใส ดมกลิ่นจากธรรมชาติ สัมผัสวัตถุ ฯลฯ ซึ่งช่วยกระตุ้นการเชื่อมโยงของสมอง
๔. การเรียนรู้แบบกลุ่ม กิจกรรมแบบ Active Learning ช่วยให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน ฝึกการรอคอย แบ่งปัน และแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม

๕. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ผ่านกระบวนการ Active learning

๒. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุกด้าน ได้เรียนรู้และเติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ซึ่งแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นอนุบาล ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๖ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑) แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน ๖ แผน แผนละ ๒ ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น ๑๒ ชั่วโมง ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ โดยในแต่ละแผนจะมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) ขั้นเตรียม (๒) ขั้นนำเสนอ (๓) ขั้นฝึกทำงานร่วมกัน

(๔) ขั้นตรวจสอบผลงาน และ (๕) ขั้นสรุปผล

๒) แบบทดสอบวัดทักษะทางปัญญา ที่มุ่งศึกษาทักษะทางปัญญา จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การคิดอย่างเป็นระบบ (๒) การคิดวิเคราะห์ (๓) การคิดแก้ปัญหา และ (๔) การคิดสร้างสรรค์

๓) แบบประเมินความสามารถในการทำงานกลุ่ม เป็นแบบประเมินที่ใช้ประเมินการทำงานกลุ่มหลังการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การยอมรับไว้ใจซึ่งกันและกัน (๒) การส่งเสริมกระตุ้นให้เพื่อนถามตอบ (๓) การช่วยเหลือให้กำลังใจกันและกัน (๔) การแก้ไขข้อขัดแย้ง และ (๕) ความใส่ใจปฏิบัติงานร่วมกัน

๔) แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึนึกคิดของเด็กที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการจัดการเรียนการสอน

๕. เพิ่มสะสมผลงาน (Portfolio)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๑. ศึกษาปัญหาและบริบท สำรองและวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้เดิมของเด็กปฐมวัย พบว่าการเรียนอาจขาดความน่าสนใจ เด็กยังขาดทักษะพื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้เชิงรุก

๒. กำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ เรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริง ตามหลักของ BBL เด็กปฐมวัย (อายุ ๓-๕ ปี เด็กมีพัฒนาการด้านการคิด การใช้ประสาทสัมผัส การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๓. ออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่อิงหลัก BBL ดังนี้

ขั้นที่ ๑ อุ่นเครื่อง เพื่อให้ผู้เรียน พร้อมสู่การเรียนรู้ ให้สมอง ตื่นตัว พร้อมเรียน อาจเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ การออกกำลังกายเพื่อขยับขยายสมองก่อนเรียน ให้ผู้เรียนเกิดความกระปรี้กระเปร่า

ขั้นที่ ๒ นำเสนอความรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งที่สำคัญ คือจะต้องมีสื่อที่น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และการรับรู้เนื้อหาของผู้เรียน

ขั้นที่ ๓ ลงมือเรียนรู้ หรือลงมือทำ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นจริง และเข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น

ขั้นที่ ๔ สรุปความรู้ ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้ โดยคำพูดของผู้เรียนจะสะท้อนว่าได้ หรือไม่ได้ สิ่งใด ประเด็นใด

ขั้นที่ ๕ ขันนำไปใช้ในชีวิตจริง อาจมีการสมมติสถานการณ์และให้ผู้เรียนแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการนำไปใช้จริง ปฏิบัติจริง เป็นประสบการณ์การเรียนรู้

๔. นำไปใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเด็กปฐมวัย สังเกตพฤติกรรม และเก็บข้อมูลพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น ความสามารถในการจดจำ ความกล้าแสดงออก

๕. วิเคราะห์และปรับปรุง วิเคราะห์ผลการทดลอง เช่น เด็กมีพัฒนาการในด้านใดบ้าง / สิ่งใดที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติม ปรับปรุงกิจกรรมหรือสื่อให้เหมาะสมมากขึ้น

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. หลักการของ Active Learning Active Learning คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการลงมือทำจริง การเล่นเกม การทดลอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือครู หลักการสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด ตั้งคำถาม แก้ปัญหา เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การเรียนรู้มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์

๒. แนวคิด BBL (Brain-Based Learning) BBL คือการจัดการเรียนรู้โดยอิงหลักการทำงานของสมอง เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็กแต่ละช่วงวัย แนวคิดของ BBL ประกอบด้วยหลัก ๑๒ ข้อหลัก (ตาม Jensen, ๒๐๐๘) เช่น สมองเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อรู้สึกปลอดภัย สมองเรียนรู้จากภาพรวมสู่รายละเอียด อารมณ์มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ สมองพัฒนาได้ตลอดชีวิต (Neuroplasticity) การเคลื่อนไหวส่งผลต่อการเรียนรู้ การใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง ช่วยกระตุ้นสมองให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น สำหรับเด็กปฐมวัย: กิจกรรมที่กระตุ้นการฟัง การมอง การสัมผัส การเคลื่อนไหว และการเล่น จะช่วยกระตุ้นสมองให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

๓. ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) เพียเจต์ (Jean Piaget, ๑๙๖๙) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎี พัฒนาการทางด้านสติปัญญา หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็นมนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มี ความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็ก

ตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม ๒ ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ทั้งนี้ เพียเจต์ได้แบ่งลำดับขั้น พัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้นดังนี้ ๑. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) พัฒนาการระยะนี้อยู่ในช่วง ๒ ปี แรกหลังเกิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส ในขั้นนี้พัฒนาการจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการ พัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา มีการจัดระเบียบการกระทำ มีการคิดก่อนที่จะทำการกระทำจะทำอย่างมี จุดมุ่งหมายด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเด็กยังสามารถเลียนแบบ โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวแบบให้เห็นใน ขณะนั้นได้ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านความจำที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง ๑๘-๒๔ เดือน ๒. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ขั้นนี้จะอยู่ในช่วง ๒-๗ ปี ในระยะ ๒-๔ ปี เด็กยัง ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีขีดจำกัดในการรับรู้ สามารถเข้าใจได้เพียงมิติเดียว ในระยะ ๕-๖ ปี เด็กจะย่างเข้าสู่ ขั้น Intuitive Thought ระยะนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการคิด ที่ขึ้นอยู่กับ การรับรู้กับการคิดอย่างมีเหตุผล ตามความจริง ซึ่งเด็กจะก้าวออกจาก การรับรู้เพียงมิติเดียวไปสู่การรับรู้ได้ในหลาย ๆ มิติในเวลาเดียวกันมาก ขึ้น และจะก้าวไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดอยู่กับการรับรู้เท่านั้น เด็กจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น แต่ยังคงคิดและตัดสินผลของการกระทำต่าง ๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอก ๓. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ ๗-๑๑ ปี เด็กจะ มีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้น ก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ (Reversibility) สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ (Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะพัฒนาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจ แนวคิดของสังกรมรอบตัว และสามารถเข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไป มากแต่การคิดของเด็กก็ยังคงอาศัยพื้นฐานของการสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่ เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์ รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือเป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถแก้ปัญหา โดยอาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว ๔. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี จนถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่เด็กจะสามารถคิดไม่เพียงแต่ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินโดยตรงเหมือนระยะก่อน ๆ อีกต่อไป แต่จะ สามารถจินตนาการเงื่อนไขของปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยพัฒนาสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งก็หมายถึงว่า ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถคิดหาเหตุผลเหมือนผู้ใหญ่

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ได้มีการประชุมร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก โดยใช้หลักการจัดการคุณภาพตามกระบวนการ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนระบบ โดยครูผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (Plan)

๑.๑ ประชุมครูผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

๑.๒ ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนในชั้นเรียนเดิมของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นดำเนินการตามแผน (Do)

๒.๑ ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการสอนหลักการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

๒.๒ นำผลวิเคราะห์พฤติกรรม มาออกแบบและสร้างเครื่องมือ โดยให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

๒.๓ สร้างนวัตกรรมหรือเครื่องมือ

๒.๓.๑ สร้างสื่อที่ใช้ในกิจกรรม

๒.๓.๒ สร้างแบบบันทึกพัฒนาการการใช้ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสาน สัมพันธ์ระหว่างมือกับตาและพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Function)

๒.๔ เสนอผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

๒.๕ นำเครื่องมือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ครูเป็น Coach คอยแนะนำตลอดการทำกิจกรรม

๒.๕.๑ เสนอสิ่งเร้า ความคิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและระบุคำถามสำคัญ ครูเสนอคำถามและเรื่องที่จะสอนให้เด็กทราบ ให้เด็กคาดคะเนคำตอบ หรือจินตนาการคำตอบ อาจตอบเป็นรายบุคคล หรือ จับกลุ่มคาดคะเนคำตอบร่วมกัน

๒.๕.๒ แสวงหาสารสนเทศพิจารณาข้อมูล หยุดคิดไตร่ตรอง รู้จักรอคอย และวิเคราะห์อย่างรวมพลัง ครูออกแบบการจัดกิจกรรมตามที่ครูวางแผนร่วมกับเด็ก โดยมีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ) กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมต่อบล็อก, มุมหนังสือ) และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา) หรือครูให้เด็กทำกิจกรรมตามใบงาน ใบกิจกรรม และให้เด็กออกแบบหรือทำกิจกรรมนั่นเอง

๒.๕.๓ รวมพลังอภิปรายและสร้างองค์ความรู้ครูให้เด็กทำกิจกรรม หรือใบงานที่ออกแบบไว้ มีการนำเสนอ พูดคุยหลังทำกิจกรรม เชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน

๒.๕.๔ สื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง ครูให้เด็กนำเสนอความรู้ หรืองานที่ได้ทำตามความเข้าใจที่ได้หน้าชั้นเรียนหรือในกลุ่ม โดยการสนทนากับเด็ก รวมทั้งผลงานติดที่ผนัง หรือกระดานหน้าชั้นเรียน

๒.๕.๕ รวมพลังประยุกต์ความรู้ และตอบแทนสังคม ครูสอนให้เด็กทุกคนนำความรู้ไปใช้สถานการณ์ใหม่ หรือใช้ในการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆในครอบครัวให้เกิดชิ้นงานใหม่

ขั้นที่ ๓ ขั้นตรวจสอบ (Check)

ประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยครูผู้สอนเลือกการจัดประสบการณ์ ๓ กิจกรรมจาก ๖ กิจกรรม

- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ)
- กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมต่อบล็อก, มุมหนังสือ)
- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา)

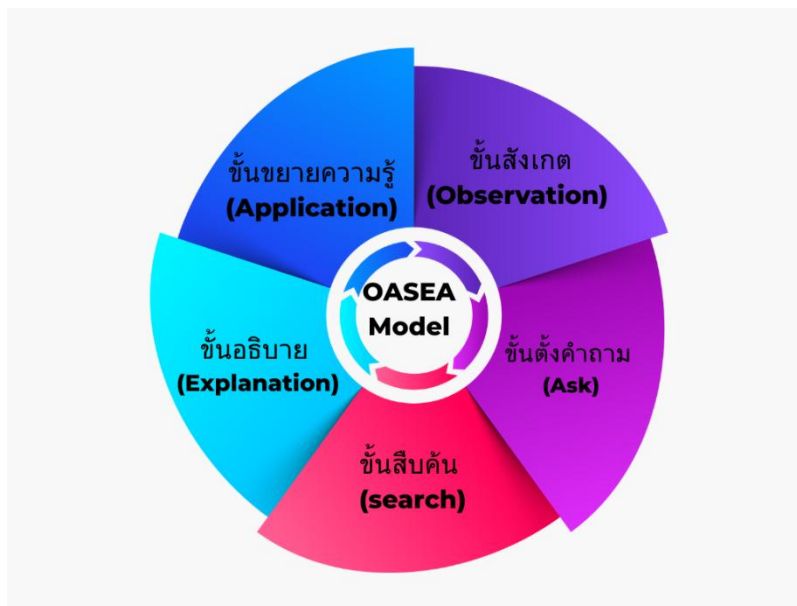
ขั้นที่ ๔ ขั้นรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา (Action)

๔.๑ สรุปรายงานผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากแบบบันทึก พัฒนาการการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ให้หัวหน้าวิชาการ และ ผู้บริหารทราบ

๔.๒ นำผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเด็กให้ดียิ่งขึ้นในชั้นเรียนต่อไป

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมตามที่ครูผู้สอนได้ออกแบบไว้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมกับครูตลอดกิจกรรม การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ อาชีพของคนในชุมชน ใช้หลักการ เทคนิคที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีความยืดหยุ่น ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือเด็กตลอดกับครูกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สื่อที่ชัดเจน ง่าย ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ และทันสมัยเหมาะสมกับวัย นอกจากนี้ปฐมวัยโรงเรียนบ้านเหล่าค้ำยังมีกรณีศึกษาติดตามการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ OASEA model

ขั้นที่ ๑ การเตรียมความพร้อม (Observation) ครูเตรียมตัวและวางแผนให้พร้อม การตรวจสอบความพร้อมของเด็ก สังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กก่อนการเรียนรู้ เด็กจะเริ่มจากการสังเกตสิ่งรอบตัว เช่น ธรรมชาติ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ครูอาจใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสังเกตลักษณะ สี รูปร่าง เสียง กลิ่น หรือพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อวางแผนกิจกรรมที่เหมาะสม เลือกสื่อที่มีคุณภาพ เช่น หนังสือภาพของเล่น อุปกรณ์ศิลปะ เครื่องมือทดลองต่าง ๆ เช่น บล็อกไม้ กระดาษ สี หรืออุปกรณ์กลางแจ้ง จัดห้องเรียนให้มีมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ เช่น มุมศิลปะ มุมธรรมชาติ มุมบ้าน มุมหนังสือ

ขั้นที่ ๒ ขั้นตั้งคำถาม (Ask) การออกแบบกิจกรรมควรสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ เด็กจะเริ่มสงสัย และตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นหรือรู้สึก เป็นการกระตุ้นความคิดเชิงวิพากษ์ และเป็นจุดเริ่มของการเรียนรู้เชิงสำรวจ โดยเน้นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา ทักษะทางร่างกาย, อารมณ์-จิตใจ, สังคม, และสติปัญญาให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ พัฒนาและฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย การรับรู้จังหวะและการเคลื่อนไหว ประกอบท่าทาง

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะการใช้มือและการสร้างสรรค์ วาดภาพหรือปั้นดินน้ำมันตามจินตนาการ กิจกรรมเล่นตามมุม ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นตามมุมที่เลือก เล่นบทบาทสมมติในมุมบ้านหรือมุมหมอ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การพูด และการแสดงออก สนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมกลางแจ้ง ส่งเสริมการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกาย การวิ่ง กระโดด โยก หรือเล่นเกม การละเล่นพื้นบ้าน

ขั้นที่ ๓ ขั้นสืบค้น (Search) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กจะได้ลงมือทดลอง สำรวจ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่เกิดขึ้นในขั้นก่อนหน้า เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายโดยมีขั้นตอนที่สามารถติดตามและดำเนินกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม การกระตุ้นความสนใจ ก่อนเริ่มกิจกรรมให้ครูสร้างบรรยากาศและความสนใจด้วยการใช้เสียงเพลง การเล่านิทาน หรือคำถามที่กระตุ้นการคิด ให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมอย่างอิสระ หรือทำตามคำแนะนำของครู เช่น การเล่นกับบล็อกสี หรือทำกิจกรรมศิลปะ เล่นในมุมต่าง ๆ เช่น มุมสัตว์เลี้ยง, มุมบ้าน, มุมสื่อการเรียนรู้ ฯลฯ การเล่นเกมการศึกษา เช่น เกมจับคู่สี หรือการจับคู่คำศัพท์ การส่งเสริมการเรียนรู้ สอดแทรกคำถามและข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๔ ขั้นอธิบาย (Explanation) เด็กจะอธิบายสิ่งที่ตนเองค้นพบหรือสรุปผลจากการทดลอง โดยใช้ภาษาของตนเอง อาจเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง หรือวาดภาพประกอบการประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลในปฐมวัยจะเป็นการประเมินที่เน้นการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นหลัก โดยครูสามารถใช้วิธีการประเมินดังนี้ การสังเกตพฤติกรรม สังเกตพฤติกรรมและการตอบสนองของเด็กในระหว่างกิจกรรม เช่น เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ดีหรือไม่, มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือไม่ การบันทึกผลการเรียนรู้ ครูสามารถใช้ แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) โดยเก็บภาพถ่ายหรือชิ้นงานของเด็กในแต่ละกิจกรรม เพื่อบันทึกพัฒนาการ การประเมินผลโดยใช้คำถาม

ขั้นที่ ๕ ขั้นขยายความรู้ (Application/Extension) เป็นขั้นที่ให้เด็กนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ หรือเชื่อมโยงกับชีวิตจริง หรือใช้ต่อยอดการเรียนรู้ในสถานการณ์อื่น การสะท้อนผลและปรับปรุงการสอน หลังจากการประเมินผลการเรียนรู้ ครูพูดคุยกับเด็ก เพื่อหาวิธีปรับปรุงการสอนในครั้งถัดไป เช่น การใช้สื่อใหม่ ๆ หรือการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ปรับกิจกรรมตามความต้องการของเด็ก ถ้าเด็กมีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ ครูสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในหัวข้อที่เด็กสนใจ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรมการศึกษา

ด้านเนื้อหา

ครูและเด็กได้พูดคุยร่วมกันในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะเชื่อมโยงในคาบเรียนต่อไป ออกแบบสื่อ สร้างสื่อแบบง่ายๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้มีให้สอดคล้องกับเรื่องราวของประวัติโรงเรียน

ประวัติหมู่บ้าน ประวัติวัดบ้านเหล่าคำ อาชีพปลูกผัก ทำนา เกษตรกร ของการจัดกิจกรรมนั้นๆ เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาและประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

โดยมีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ ๑) ประเพณีและความเชื่อ ๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ ๒) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตน เกิดความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น วิถีชีวิตผู้คนและชุมชนเข้าเป็นหนึ่ง และเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคม

ชั้น	แนวทาง Active learning	การบูรณาการ BBL	ผลลัพธ์ทางภาษา/ความคิด
๑	ครูวางแผนให้ชัดเจนว่าผู้เรียนจะได้อะไร	สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นความสนใจ	กระตุ้นการตั้งสมมติฐาน / คิดเชิงวิพากษ์
๒	เริ่มต้นด้วยคำถาม ทำท่าย หรือ สถานการณ์จริง	เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิม	พัฒนาภาษาเพื่อการเรียนรู้
๓	ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และมีปฏิสัมพันธ์	ให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม สังเคราะห์	ฝึกคิดวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล
๔	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ	อธิบาย/อภิปราย
๕	การประเมินผล/นำเสนอผลงาน	ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด และครูประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	พัฒนาทักษะการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเนื้อหา (Content Material)

- ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
- สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
- แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า

๒. สื่อเสริมทักษะภาษา (Language Support)

- คำศัพท์ Flashcards
- หนังสือภาพ (Picture books)
- บล็อกไม้ ตัวต่อ จิ๊กซอว์ ของเล่นหยอดรูปทรง
- มุมสมมุติ

๓. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)

- แผนผังความคิด (Mind Mapping)

๔. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)

- แบบสังเกต
- แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

-ประเมินพัฒนาการ

ด้านแหล่งเรียนรู้

๑. โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
๒. วัดบ้านเหล่าคำ
๓. ชุมชนบ้านเหล่าคำ
๔. สวนผักไฮโดรโปนิกส์
๕. สวนเกษตร

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กปฐมวัยมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีขึ้นเด็กมีความสามารถในการฟัง พูด สังเกต คิดตั้งคำถาม ทดลอง และแก้ปัญหาอย่างง่าย เด็กมีทักษะพื้นฐานของ "การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑" เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง ๔ ด้าน (ร่างกาย-อารมณ์-สังคม-สติปัญญา) พัฒนาการทางร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหว เล่นกิจกรรมที่กระตุ้นสมอง พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม เช่น การเล่นเป็นกลุ่ม การรอคิว การมีน้ำใจ พัฒนาการทางสติปัญญา เช่น การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ การจำแนกสี รูปทรง ตัวเลข เด็กมีความสุข สนุก และรักการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ผ่านการ “เล่น” อย่างมีความหมาย (Play-Based Learning) เด็กแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ กล้าแสดงความคิดและความรู้สึกของตนเอง ครูมีแนวทางการสอนที่ตอบสนองต่อสมองของเด็กปฐมวัยมากขึ้น ครูสามารถวางแผนกิจกรรมโดยคำนึงถึงหลักการของสมอง เช่น การเชื่อมโยงความรู้, การให้เวลาสมองได้พัก, การใช้อารมณ์เชิงบวกในการเรียนรู้ ครูสามารถใช้วิธี Active Learning ได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับช่วงวัย มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปขยายผลหรือประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นได้ ใต้รูปแบบการจัดการกิจกรรม / แผนการสอน / ชุดกิจกรรม ที่เป็นนวัตกรรมสามารถนำไปใช้ได้

๑๓. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
-กิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ (การปั้น, การ ฉีก, การตัด, การปะ กระดาษ) - กิจกรรมการเล่นตาม มุมหรือกิจกรรมเสรี(มุม ตอปล้อก, มุมหนังสือ) - กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ (เกม การศึกษา)	- ตรวจชิ้นงาน - สังเกตการการร่วม กิจกรรมของนักเรียน - สัมภาษณ์	- แบบประเมิน - การสังเกต - การสัมภาษณ์	- ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับคุณภาพ ดีขึ้น

-คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	-สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน -สัมภาษณ์	-แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน -การสังเกต -การสัมภาษณ์	-ผ่านเกณฑ์การ ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป
-----------------------------	---	--	--

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้

(SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)

โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning

สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางวิภาดา สุวรรณกำจาย ตำแหน่ง ครู

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card) โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๓. ระยะเวลา พฤษภาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๖๒ : ๔)

ประเภทของนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้

๔. **ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ**

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุกๆ ด้าน การพัฒนาประเทศจะ ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ภาษาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ประชากรมีคุณภาพ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการติดต่อสื่อสารช่วยให้มีความเข้าใจในความต้องการซึ่งกันและกัน ช่วยลดความขัดแย้ง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ภาษาเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เป็นชีวิต เป็นสมบัติวัฒนธรรมสืบทอดทอด เป็นสมบัติของมนุษยชาติ บอกให้รู้ถึงความเป็นชาติ ทั้งยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้าง

บุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. ๒๕๕๑ : ๑)

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา มีเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญามีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ศักยภาพ เน้นความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มีคุณภาพในการใช้ภาษาไทย มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ เน้นการมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชนสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เรียนรู้อย่างมีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจและทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและประสบการณ์มีวิจรรย์ญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ.๒๕๕๑ : ๓ - ๔)

การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเรียนการสอนภาษาของชาติการที่จะสอนภาษาไทยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะการรับเข้ามา คือการอ่านและฟัง กับทักษะการถ่ายทอดคือการพูดและการเขียนซึ่งเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจะต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน การเขียน เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ในกลุ่มอื่นๆ ได้ กล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง ฉะนั้นคนเราจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือต้องอ่านได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงจึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิงเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิต การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพการอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ ประโยคข้อความ และเรื่องที่อ่าน และเรื่องที่อ่านมีความสำคัญต่อประเทศชาติและต่อตนเอง เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านจะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชาติและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ผู้ที่อ่านมากนอกจากจะได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้ว ยังทำให้ผ่อนคลายความเครียด ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนั่นเอง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๕๐ : ๒ - ๑๒) ส่วนการเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทาง

วัฒนธรรมที่สำคัญ การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้านอกจากนี้การเขียนยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทักษะการฟัง การพูดและการอ่าน คนที่ฟังมากอ่านมาก และพูดดีย่อมเขียนได้ดี จึงควรมีการส่งเสริมทักษะการเขียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางภาษาและเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมสืบไป การเขียนก็จำเป็นต้องสอนควบคู่ไปกับการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนอ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่วก็จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วตามไปด้วยเช่นกัน ดังนั้น การอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้าน การอ่าน การเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียน (กรมวิชาการ. ๒๕๕๑ : ๖ - ๑๒) ดังนั้นการสอนอ่านและการสอนเขียนจึงมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนอย่างหลากหลาย ความสำเร็จของการสอนอ่านสอนเขียนมิใช่เพียงทำให้นักเรียนสนใจการอ่านการเขียนเพียงชั่วครูชั่วยามเท่านั้น แต่อยู่ที่การช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้ตลอดชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ จากผลการอ่าน การเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. ๑-๒ (ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗) ผลการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

ตาราง แสดงผลการเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. ๑-๒ (ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ระดับการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย
พอใช้	๒๒.๒๒

ที่มา : โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

จากตาราง แสดงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าเนื่องจากการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย จะเป็นพื้นฐานต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไป คำ พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๒ ซึ่งควรได้รับการพัฒนา สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลการทดสอบการอ่านของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องมาจากนักเรียนบางคนไม่สามารถอ่านและเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว ประสบการณ์ของนักเรียนมีเพียงฝึกความพร้อมทางด้าน การฟัง การพูด ขาดทักษะทางด้าน การอ่าน การเขียน ทำให้เกิดปัญหาอ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรูปสระและเสียงสระ ส่งผลให้นักเรียนอ่านเขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย นั้น นับเป็นหลักภาษาอีกเรื่องหนึ่งที่จะนำไปสู่การใช้ภาษา ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทบาทของครูต่อการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยไทยของนักเรียน คือ เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาความสนใจและวัยของผู้เรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามการเรียนรู้อย่างมีความสุข วัตกรรมการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยแบบฝึกทักษะเป็นสื่อในการแก้ปัญหา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนอ่านและเขียนเพราะแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านและเขียน ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจและเรียนรู้อย่างสนุกสนานและได้ฝึกบ่อย ๆ เพื่อเกิดความแม่นยำและเทคนิคการสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การฝึกทักษะภาษาไทยต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น การฝึกย้ำซ้ำ ทวน ฝึกบ่อย ๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้อง วิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาให้ได้ผลดีอีกวิธีหนึ่งคือได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้นการสอนภาษาไทยที่ครูใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการสอนแบบบรรยายให้นักเรียนอ่านตามครู เขียนตามครูยึดเนื้อหาในหนังสือเรียนเป็นหลัก ไม่มีสิ่งเร้าใจ ใช้เทคนิคเดิม ๆ ผู้เรียน

เบื่อหน่ายไม่สนใจการเรียนดังนั้น การหาวิธีการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้กระบวนการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการสอน การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่ก็ดูเหมือนว่าจะยังแก้ปัญหาได้ไม่เท่าที่ควร วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น การใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเรียนรู้ จนเกิดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในเรื่องนั้นได้เร็วขึ้น ทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ การเรียนรู้จากเพลง แบบฝึกและบัตรคำทฤษฎีแยกสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางด้านการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการเขียน มีการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรและเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป

๖. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย ก่อนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ -๒

๖.กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑- ๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๙ คน

๗.เครื่องมือที่ใช้

๑.แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card) โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learningสอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๒

๒. แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ประกอบด้วย ๗ เล่ม ดังต่อไปนี้

- เล่มที่ ๑ พรรษา...สระอา อู อี ไอ
- เล่มที่ ๒ ว่องไว...สระโ ออ อู อำ
- เล่มที่ ๓ ผู้ชนะ...สระอะ อี เอ อัว
- เล่มที่ ๔ เพียงพอ...สระออ เออ เอา อือ
- เล่มที่ ๕ ชี้นะ...สระแอะ แอ เออะ เอื้อ
- เล่มที่ ๖ โป๊ะเซะ...สระเอะ เอีย อี เอะ
- เล่มที่ ๗ ตั้งโต๊ะ...สระโอะ อัวะ เอื้อะ เอียะ

๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ผู้ศึกษาสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนที่ ๑ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน จำนวน ๑๕ คำ ตอนที่ ๒ แบบทดสอบวัดทักษะการเขียน จำนวน ๑๕ คำ

๘.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แบบประเมินผลการอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน

๒.๒ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย

๓. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๓.๑ ศึกษาเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แนวคิดทฤษฎีการเรียนการสอน

๓.๒ ศึกษาปัญหาของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่พบในการจัดการเรียนการสอน

๓.๓ ศึกษาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

๓.๔ ศึกษาเทคนิคการใช้บทเพลงพัฒนาการอ่านและการเขียน เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและ
ผู้เรียน

๓.๕ สร้างแบบประเมินผลการอ่านและการเขียน ก่อนเรียน - หลังเรียน

๓.๖ ประเมินผลการอ่าน การเขียน ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แบบ
ฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓.๗ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบ ด้วยการจัดการ
เรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้นวัตกรรม การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วย
นวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card) โดยใช้กิจกรรม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

S - Song การเรียนรู้สระจากเพลง

E - Exercise การเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย
ประกอบด้วย ๗ เล่ม ดังต่อไปนี้

เล่มที่ ๑ พรรษา...สระอา อู อี ไอ

เล่มที่ ๒ ว่องไว...สระโ อ โ อู อ่า

เล่มที่ ๓ ผู้ชนะ...สระอะ อิ เอ อัว

เล่มที่ ๔ เพียงพอ...สระออ เออ เอา อือ

เล่มที่ ๕ ชี้นะ...สระแอะ แอ เออะ เอือ

เล่มที่ ๖ โป๊ะเซะ...สระเอะ เอีย อี เอะ

เล่มที่ ๗ ตั้งโต๊ะ...สระโอะ อัวะ เอือะ เอียะ

C - Card การเรียนรู้จากบัตรคำทฤษฎีแยกสี

๓.๘ ประเมินผลการอ่านและการเขียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้
แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินผลการอ่านและการ
เขียน ก่อนและหลังใช้ “แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย” และสังเกต
พฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
ในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

สะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๖๒ : ๔)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือ
๒. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๓. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์
๔. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
๖. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๖๒ : ๕)

การวิเคราะห์และการสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนเชิงรุก (Active learning) สามารถจำแนกองค์ประกอบของวิธีการเรียนรู้เชิงรุก ออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ผู้สอน (Instructor) ๒) ผู้เรียน (Learner) ๓) กิจกรรม (Activity) การเรียนการสอน และ ๔) แหล่งทรัพยากร (Resource) โดยใช้เทคโนโลยี

การออกแบบกระบวนการสอน ๕ ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL)

กระบวนการสอน ๕ ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ชั้น ดังนี้

๑.๑ อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป เพื่อกระตุ้นสมอง การ Warm-up นั้นทำได้ ๓ วิธี คือ

๑) Brain Exercise

๒) การเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ (Rhythm) อาจมีเสียงเพลงและคำกลอนประกอบ

๓) ยืดเส้นยืดสาย (Stretching)

๑.๒ ชื่นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บัตรตัวเลข ชาร์ตบทกลอน บทเพลง กระดานเคลื่อนที่เป็นต้น

๑.๓ ชั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทำ โดยลงมือทดลองใช้ความรู้ ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น ฝึกทำโดยใช้สื่อจากมุมสื่อ BBL พานักเรียนไปดูของจริง สืบค้นและบันทึกจากสิ่งที่พบเห็น ทำกิจกรรมจากใบงาน เช่น กิจกรรมตัดปะ เล่นเกมบิงโก ใช้อุปกรณ์เคาะลงบนข้อความ หรือคำศัพท์ ให้เด็กได้เคลื่อนไหว เช่น ลูกขี้จุกจากโต๊ะเพื่อไปทำกิจกรรม และควรมีใบงานที่ให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ และคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง

๑.๔ ชั้นสรุปความรู้ (Summary) ต้องทำการสรุปความรู้ร่วมกับนักเรียน

๑.๕ ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) ถ้าเป็นไปได้และมีเวลา กระบวนการเรียนรู้ควรทำไปถึงขั้นให้นักเรียน ประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ในขั้นนี้ โดยมากนักเรียนจะเริ่มนำความรู้ไปสร้าง (make) หรือ ผลิต (produce) ชิ้นงานใหม่ๆ เช่น แต่งนิทาน ทำหนังสือเล่มเล็ก แสดงละคร ใ้วาที จัดบอร์ดผลงาน นิทรรศการ เป็นต้น แต่งงานขั้นนี้ เป็นไปได้ยากที่จะทำทุกชั่วโมง แต่ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของ ผู้สอนเอง

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา นำสู่นวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่าน คล่อง เขียนคล่อง ด้วยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมมินาที่แห่การ เรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ภาษาไทยกับ เรื่องราวในชุมชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain -Based Learning) ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ -๒ นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการตรวจสอบ ขั้นการวางแผน (Plan)

๑. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการ เรียนรู้แกนกลาง ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐

๒. วิเคราะห์เนื้อหารายวิชาภาษาไทย วิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ การอ่านของนักเรียนการอ่านของนักเรียนยังจดจำสระไม่คล่อง ทำให้อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง สู่การออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นดำเนินการ (DO)

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม/เครื่องมือ

๑.ศึกษารูปแบบทฤษฎี

๒.ผลการวิเคราะห์การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ซึ่งจดจำสระไม่คล่อง ได้นำมา ดำเนินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่า คำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหาร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการ พัฒนาสมอง (Brain -Based Learning)

๓.ดำเนินการสร้างเครื่องมือ / สื่อที่เกี่ยวข้อง

๔.นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้รูปแบบ(Brain -Based Learning) จำนวน ๕ชั้น

๔.๑.๑ อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป กิจกรรมจากเพลง

๔.๑.๒ ชื่นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการ เรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บทเพลง

๔.๑.๓ **ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice)** การรวบรวมความรู้ที่ได้ ลงมือทำแบบฝึก อ่าน เขียน

๔.๑.๔ **ขั้นสรุปความรู้ (Summary)** การสอนเพื่อน การนำเสนอผลงาน

๔.๑.๕ **ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply)** การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

ขั้นการตรวจสอบ (check)

๑. เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินผลจากการอ่านแบบทดสอบ การเขียนแบบฝึก ใบงานตามชิ้นงานแต่ละแผน เมื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง

ขั้นการปรับปรุง (Action)

๑. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้นำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป

๒. ปรับสื่อการสอน

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการสอน ๕ ขั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ขั้น ดังนี้

๑.๑ **อุ่นเครื่อง (Warm-up)**

ครูจัดกิจกรรมที่ทำให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป กิจกรรมจากเพลง เช่นในหน่วย ประวัติโรงเรียน เปิดเพลงโรงเรียนนำอยู่ นักเรียนร้อง เต็มประกอบ ครูกระตุ้นด้วยคำถาม นักเรียนตอบคำถาม

๑.๒ **ขั้นนำเสนอความรู้ (Present)** นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจัดกิจกรรมโดยพานักเรียนสำรวจหมู่บ้านเหล่าคำ รับฟังเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหารนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บทเพลง นักเรียนเรียนรู้จากการสำรวจ รับฟังเรื่องเล่า การอ่าน - การเขียนจากบัตรคำ

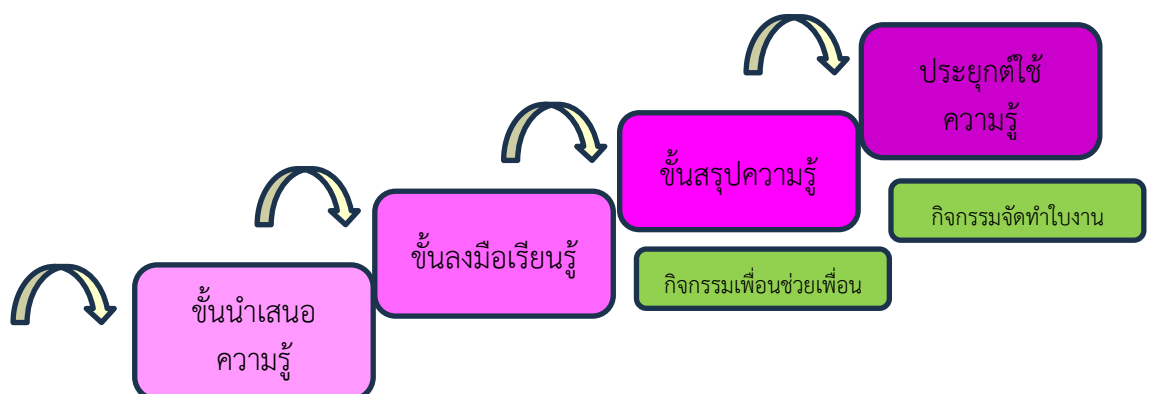
๑.๓ **ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice)** นักเรียน ลงมือทำแบบฝึก อ่าน เขียน

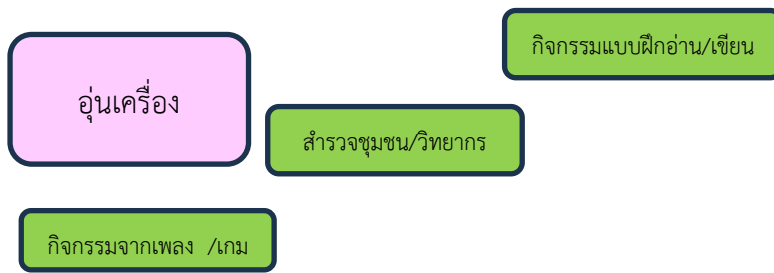
๑.๔ **ขั้นสรุปความรู้ (Summary)** ครูสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนสวมบทบาท นักเรียนสอนเพื่อน สอนน้อง ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนนำเสนอผลงาน

๑.๕ **ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply)** ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนจัดทำใบงาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

Brain-based Learning (BBL)

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ ๒ การเขียน มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการปลูกผัก

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
วัดบ้านเหล่าคำ
ชุมชนบ้านเหล่าคำ

ด้านสื่อ

ภาพถ่าย
บัตรคำ/บัตรภาพ
วงล้อสระ
บทเพลง

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย ก่อนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card) โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๑๓. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
๑. อ่านออกเสียงคำที่ ได้ ถูกต้อง	สังเกตการอ่านออกเสียง	แบบประเมินการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การอ่านได้ ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
๒. เขียนสะกดคำที่ ได้ ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
๓. บอกความหมายของ คำได้ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
๔. คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นายปรกรณ์ หลักทอง

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

๒. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา พฤษภาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน Project based learning ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ จากการวางแผน โดยเฉพาะทักษะงานที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต การควบคุมการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และ

ประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน การสื่อสารและการนำเสนอ ช่วยฝึกการปรับตัวและความรับผิดชอบ ต่อบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้กลุ่ม

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

๔. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึด มั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานหมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่มีครู เป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความ สนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองนำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้ จากการลงมือปฏิบัติการฟังและ การสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญโดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบ รูปธรรม(ดุชฎิโยเหลาและคณะ๒๕๕๗) (พระครูสุจริยวัฒน์๒๕๖๐) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบใช้ โครงงานเป็นฐานไว้ว่าการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโครงงาน หรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียน ได้คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาลงมือปฏิบัติวางแผนขั้นตอนการทำงาน ค้นหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผลได้ทำการ ทดลองได้พิสูจน์สิ่งต่างๆด้วย ตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม รวมถึงเกิดการพัฒนาระบบการ คิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และสามารถประเมินตนเอง รวมถึงสรุปความรู้ที่ได้ ข้อ ปรับปรุง โดยการนำเสนอ และมีครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ เป็นแนะนำ ให้คำปรึกษา ตามความสนใจของผู้เรียน

๕. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม: กระบวนการทำโครงงานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นและ สร้างสิ่งใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทจริง

๒. พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา: นักเรียนจะได้ฝึกการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและดำเนินการ

๓. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ: การทำโครงงานเชื่อมโยงความรู้จากหลายสาขาวิชา เข้าด้วยกัน ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งและประยุกต์ใช้ได้จริง

๔. ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร: การทำงานร่วมกันในโครงงานช่วยเสริมสร้างทักษะการ สื่อสาร การแบ่งปันความรู้และการรับฟังความคิดเห็น

๕. สนับสนุนความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ: ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการ เป็นผู้นำในกลุ่ม

๖. ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง: การทำโครงงานเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับ สถานการณ์จริงและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจและความจดจำที่ดีขึ้น

๗. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์และการทำงานอาชีพให้สูงขึ้น

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓- ๔ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๑๒ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)

๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน

๓. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ออกแบบแนวคิดนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโครงงาน (PBL) ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ออกแบบโครงสร้างกิจกรรมเป็น ๕ ขั้นตอนหลัก (ตาม PBL):

๑. การสร้างบรรยากาศและความสนใจ

๒. กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา

๓. วางแผนและดำเนินการ

๔. ชั้นประเมินผล

๕. นำเสนอผลงาน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach เป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ ตามความสนใจของตนเอง หรือของสมาชิกกลุ่ม หรือเป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียน สนับสนุนการแก้ไข ปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ โครงงาน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญเนื่องจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนรู้แบบ โครงงานนั้น เป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับ ประสบการณ์ชีวิตขณะที่ เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐) ๒. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการ เรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พาณิช(๒๕๕๕) และ ๓. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน เป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่ง

ศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและ คณะ (๒๕๕๗)

แนวคิดที่ขึ้นการจัดการเรียนรู้ ตามโมเดลจักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พาณิช ได้ นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัว ผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำ เป็นโครงการ (Project) ร่วมมือกัน ทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละชิ้น

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

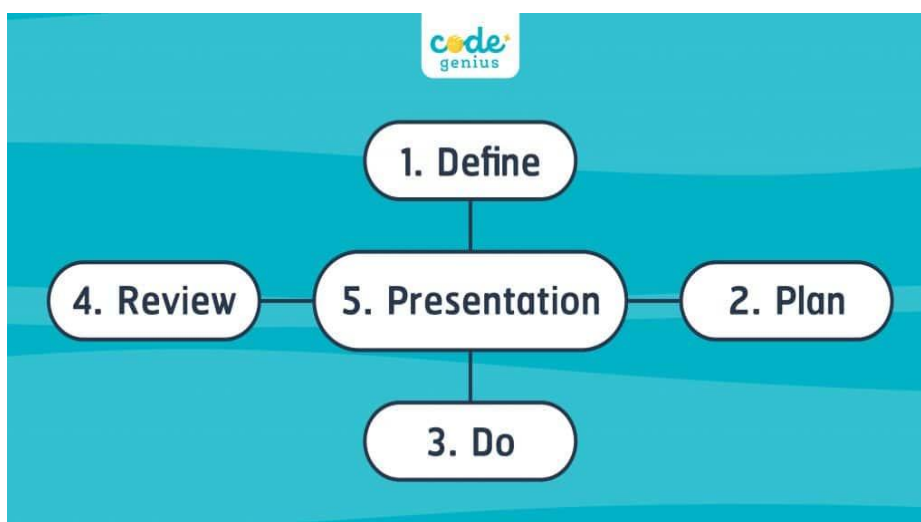
๑) Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน ร่วมทั้งครูด้วยมีความ ชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้อะไร

๒) Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทาง หนี่ที่ไ้ในการทำหน้าที โค้ช รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ของนักเรียน และที่สำคัญ เตรียมคำถามไว้ถาม ทีมงานเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็น สำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม โดยถือหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไป ช่วยเหลือจน ทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องวางแผนงานของตน แบ่งหน้าที่ รับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ แลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการ ยิ่ง ทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนเพียงใด

๓) Do คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาที่ไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะได้ เรียนรู้ทักษะในการ แก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการ ความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้ เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่าง หลากหลาย ทักษะการ ทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และ แลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห้กับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ ครูจะแนะนำและ เป็นโค้ชด้วย

๔) Review คือ การที่ทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่แค่ทบทวนว่า โครงการได้ผลตามความมุ่ง หมายหรือไม่ แต่จะต้องเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือ พฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง เอา ทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและ ความล้มเหลวมาทำความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเอา เหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการ เรียนรู้แบบทบทวนไตร่ตรอง (reflection)

๕) Presentation คือ การนำเสนอโครงการต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้การ เรียนรู้ทักษะอีกชุดหนึ่ง ต่อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวน ขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่าง เข้มข้น แล้วเอามานำเสนอในรูปแบบที่เร้า ใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้าง นวัตกรรมในการ นำเสนอก็ได้ โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น เป็นต้น

วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง
ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรกำหนด ผู้เรียน เลือกทำโครงการตามที่
สาระการเรียนรู้ จากหน่วยเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน นำมาเป็น หัวข้อโครงการ มีขั้นตอนที่ผู้สอน ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

- ๑) ศึกษาเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู และวิเคราะห์หลักสูตร
- ๒) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อแยกเนื้อหา จุดประสงค์และ จัดกิจกรรมให้เด่นชัด
- ๓) จัดทำกำหนดการสอน และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- ๔) ผลิตสื่อ จัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่ แจ้งวัตถุประสงค์ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- ๖) จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ
- ๗) การใช้คำถามกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน บทบาทของครู ในฐานะผู้กระตุ้นการเรียนรู้
- ๘) จัดแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม
- ๙) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning หรือ PBL) เป็นแนวทางการ
เรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าและแก้ไขปัญหาในหัวข้อหรือโครงการที่สนใจ เพื่อเสริมสร้าง
ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการนี้สามารถแบ่ง
ออกเป็นขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

๑. การกำหนดหัวข้อหรือปัญหา (Identify the problem or topic)
 - นักเรียนและครูร่วมกันเลือกหัวข้อหรือปัญหาที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับเนื้อหา
 - ควรเป็นปัญหาที่ท้าทายและสามารถนำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก
๒. การวางแผนและออกแบบโครงการ (Planning and designing)
 - นักเรียนวางแผนกระบวนการดำเนินงาน
 - จัดทำแผนงาน กำหนดเป้าหมาย วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้
๓. การดำเนินงานและปฏิบัติจริง (Implementation)
 - ลงมือทำตามแผนที่วางไว้ เช่น การเก็บข้อมูล การทดลอง การสร้างชิ้นงาน ฯลฯ
 - นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต
๔. การสื่อสารผลลัพธ์ (Presentation and communication)
 - นำเสนอผลงานหรือผลการดำเนินงานให้ผู้อื่นรับรู้

- อาจเป็นการจัดนิทรรศการ การพุดนำเสนอ หรือการเขียนรายงาน
- ๕. การประเมินผล (Evaluation)
 - ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานและผลลัพธ์
 - วิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้และสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในอนาคต
- ๖. การสะท้อนและสรุปผล (Reflection)
 - นักเรียนสะท้อนความรู้สึกรับ ประสบการณ์ และบทเรียนที่ได้รับ
 - ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่อไป

ตัวชี้วัดปลายทาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ การงานอาชีพ

ง ๑.๑ ป.๓/๓ ทำงานอย่างเป็น ขั้นตอนตามกระบวนการทำงาน ด้วยความสะอาด ความรอบคอบ และ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ง ๑.๑ ป.๔/๒ ทำงานบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ อย่างเป็นขั้นตอน ด้วยความขยัน อดทน รับผิดชอบ และซื่อสัตย์

ง ๑.๑ ป.๔/๔ ใช้พลังงานและ ทรัพยากรในการทำงานอย่าง ประหยัด และคุ้มค่า

ง ๒.๑ ป.๔/๑ อธิบายความหมาย และความสำคัญของอาชีพ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรมการ

ขั้นตอนการเรียนรู้ (PBL)

ขั้น	แนวทาง PBL	ผลลัพธ์ความคิด
๑	การสร้างบรรยากาศและความสนใจ	กระตุ้นการตั้งสมมติฐาน / คิดเชิงวิพากษ์
๒	กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา	แสดงความคิดเห็น สนใจเรียนรู้
๓	วางแผนและดำเนินการ	ฝึกคิดวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล
๔	ขั้นประเมินผล	อธิบาย/อภิปราย
๕	นำเสนอผลงาน	รูปแบบของการแสดงข้อมูล แนวความคิด กระบวนการคิด

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเนื้อหา (Content Material)

- ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
- สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
- แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า

ด้านแหล่งเรียนรู้

- โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
- วัดบ้านเหล่าคำ

- ชุมชนบ้านเหล่าคำ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ส่งผลให้ผู้เรียน ดังนี้

๑. พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา: ผู้เรียนจะได้ฝึกคิดวิเคราะห์ข้อมูล วางแผน และดำเนินการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง
๒. เสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม: โครงงานมักต้องทำร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้การสื่อสาร การแบ่งงาน และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เพิ่มความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติ: ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ดีขึ้น
๔. สร้างความรับผิดชอบและความมุ่งมั่น: การทำโครงงานต้องมีการวางแผนและดำเนินการตามเป้าหมาย ทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและความพยายามมากขึ้น
๕. กระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้: การเรียนแบบนี้ทำให้เนื้อหาเป็นรูปธรรมและน่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้เพิ่มเติม
๖. ฝึกทักษะการสื่อสารและนำเสนอ: ผู้เรียนจะได้ฝึกการนำเสนอผลงานและอธิบายแนวคิด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในชีวิตและการทำงาน

๑๔. การประเมินผล

แนวทางการวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL)

เครื่องมือที่ใช้:

- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- แบบสอบถามการวางแผนและการแก้ปัญหา
- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๒. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๓. ระยะเวลา มีนาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทาง ในรูปแบบการเรียนรู้อื่นๆ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้ว เพื่อที่จะนำสิ่งนั้นไปใช้ในการปฏิบัติจริง นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยการกำหนดประเด็นในการพัฒนาปัญหา หรือหัวข้อที่สนใจ (การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ การลดความถดถอยในการเรียนรู้ และการพัฒนาสุขภาวะพื้นฐานของผู้เรียน) การนำนวัตกรรมเข้าสู่ชั้นเรียน ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยในตัวแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องมีการกำหนด Learning outcome (ตัวชี้วัด สมรรถนะ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน (School Concept) กำหนดรูปแบบในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเก็บหลักฐานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนและจากที่ครูได้เก็บรวบรวม เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

๔. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้นมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งยังมีหลักการสำคัญ คือ การเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ และยังมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นดังนั้นการจัดการศึกษาที่เน้นการยอมรับความแตกต่างทางภาษา ศาสนา ขนบประเพณีความเชื่อ และวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการยอมรับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของแต่ละบุคคล คือ การศึกษาพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนาบุคลากรของประเทศ นำไปสู่ความเป็นสังคมที่สมบูรณ์และเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการ (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น มีแนวคิดสอดคล้องกับ John Dewey เรื่อง “learning by doing” ซึ่งได้ก

กล่าวว่า “ Education is a process of living and not a preparation for future living.” John Dewey (๑๘๘๗) ซึ่งเป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง ๖ ชั้น คือ ความรู้ความจำ (Remembering) ความเข้าใจ (understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน นั้นจึงเป็นเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้การเรียนรู้อย่างเป็นโครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน McDonnell (๒๐๐๗) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างเป็นโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึก สบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่แก่นักเรียน

การสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจะให้นักเรียนเกิดความสนุกเพลิดเพลิน เกิดแรงบันดาลใจและเกิดความสุขที่จะอ่านก็ต่อเมื่อนักเรียนอ่านเป็น อีกหนึ่งปัจจัยที่จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ การเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาและภาษา หรือ CLIL (Content and Language Integrated Learning) นั้นเป็นแนวคิดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษาซึ่งครูสามารถนำเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้อื่น และการเรียนภาษาเข้าด้วยกัน ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และส่งเสริมให้ครูและนักเรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการทำกิจกรรมการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ตามแนว CLIL เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาบทเรียนในรายวิชาเข้ากับภาษาภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์ที่มีความหลากหลายและเป็นจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นการเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้นด้วย พัฒนาทักษะทางภาษาด้วยการใช้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ เป็นสื่อในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นการเปลี่ยนทัศนคติของการเรียนภาษา เป็นการเพิ่มและเติมเต็มหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยครูผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เรียกว่า 4Cs อันได้แก่ เนื้อหาสาระ (Content) การรู้คิด (Cognition) การสื่อสารด้านภาษา (Communication) และวัฒนธรรม (Culture) การประเมินผลในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL เน้นการประเมินผลระหว่างเรียน ไม่ได้ประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และประเมินวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการสอนของครู เพื่อครูจะได้นำไปปรับใช้และพัฒนา ด้านการสอนให้ดียิ่งขึ้น

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยสามารถใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาและภาษา หรือ CLIL (Content and Language Integrated Learning) นั้นเป็นแนวคิดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน นั้นจึงเป็นเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดย

ใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

๖. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)
๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๖.กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๑๘ คน

๗.เครื่องมือที่ใช้

- ๑.แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)
๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ก่อนเรียน-หลังเรียน แบบทดสอบ ๔ ตัวเลือก ฉบับละ ๒๐ ข้อ
๓. แบบประเมินสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ ใช้ประเมินนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยมีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
๔. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

๘.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นที่ ๑: วิเคราะห์บริบทและปัญหาศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิชาเฉพาะ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชน วิเคราะห์วิชาหรือหัวข้อที่จะใช้ทำโครงงาน เนื้อหาที่เหมาะสมกับการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่จะสอดแทรกภาษา (ตามแนว CLIL)

ขั้นที่ ๒: ออกแบบแนวคิดนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโครงงาน (PBL) ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เช่น โครงงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือชุมชน (ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา และทักษะศตวรรษที่ ๒๑) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning บูรณาการองค์ประกอบผสานเนื้อหาเฉพาะกับการใช้ภาษาภาษาอังกฤษและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชุมชนและบริบทท้องถิ่น

ออกแบบโครงสร้างกิจกรรมเป็น ๕ ขั้นตอนหลัก (ตาม PBL):

- ๑.การสร้างบรรยากาศและความสนใจ
- ๒.กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา

๓.วางแผนและดำเนินการ

๔.ขั้นประเมินผล

๕.นำเสนอผลงาน

ผลงาน CLIL โดยเน้น ๔C:

Content: เนื้อหาวิชาหลัก เช่น วิทยาศาสตร์ สังคม

Communication: ใช้ภาษาอังกฤษในการพูด เขียน ฟัง อ่าน

Cognition: ฝึกการคิดขั้นสูง

Culture: เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ขั้นที่ ๓: การนำไปใช้จริงและติดตามผล สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สร้าง/เลือกสื่อการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี นักเรียนทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ และนำเสนอผลงาน ทดลองใช้และประเมินผลดำเนินการสอนจริงตามรูปแบบนวัตกรรม ประเมินผลด้วยวิธีการหลากหลาย (เช่น การสังเกต, แบบทดสอบ, การสะท้อนคิด)

ขั้นที่ ๔ ขยายผลและเผยแพร่ เผยแพร่รูปแบบนวัตกรรมในวงกว้าง เช่น ในโรงเรียนเครือข่าย ถ่ายทอดรูปแบบให้ครูในโรงเรียนหรือเครือข่ายวิชาชีพแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

การสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจะทำให้เด็กเกิดความสุข เพลิดเพลิน เกิดแรงบันดาลใจและเกิดความสุขที่จะอ่านก็ต่อเมื่อนักเรียนอ่านเป็น อีกหนึ่งปัจจัยที่จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ การเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาและภาษา หรือ CLIL (Content and Language Integrated Learning) นั้นเป็นแนวคิดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษาซึ่งครูสามารถนำเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้อื่น และการเรียนภาษาเข้าด้วยกัน ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และส่งเสริมให้ครูและนักเรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการทำกิจกรรมการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ตามแนว CLIL เป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาบทเรียนในรายวิชาเข้ากับภาษาภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์ที่มีความหลากหลายและเป็นจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นการเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาในวิชาในชีวิตประจำวันมากขึ้นด้วย

หลักการและกรอบแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาทักกับภาษา มีหลักการพื้นฐาน ๔ ประการ(๔Cs) ได้แก่ เนื้อหา (Content) การสื่อสาร (Communication) การคิด (Cognition) และวัฒนธรรม (Culture) โดยมีรายละเอียดดังนี้ (Pérez Cañado, ๒๐๑๖; Bialystok, ๒๐๑๘)

๑) เนื้อหา (Content) หัวใจของกระบวนการสอนที่ประสบความสำเร็จอยู่ที่การเรียนรู้เนื้อหาหรือแก่นเรื่องได้สำเร็จ รวมถึงอยู่ที่การได้รับความรู้ ทักษะและความเข้าใจ เนื้อหาเป็นแก่นสำคัญของวิชา โดยเนื้อหาที่สอนได้แก่ ศิลปะ หน้าที่พลเมือง วรรณคดี สิ่งแวดล้อมศึกษาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ และเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอน CLIL บางแนวพัฒนาโดย เชื่อมโยงข้ามหลักสูตรวิชาต่างๆ เช่น ผู้เรียนอาจศึกษาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และศิลปะเฉพาะแขนง พร้อมๆ กัน ลักษณะเช่นนี้มักเกิดในระดับชั้นประถมศึกษา ในบริบทแนวทางการศึกษาแบบ CLIL จำเป็นต้องวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับภาษาและต้องนำเสนอเนื้อหาให้เป็นที่เข้าใจได้

๒) การสื่อสาร (Communication) ภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสารและการเรียนรู้แนวคิดที่ว่า เรียนรู้การใช้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ได้ในแนวทางการสอนนี้การสื่อสารเป็นเรื่องที่อยู่เหนือระบบไวยากรณ์ การสื่อสารเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในฐานะที่เป็นการใช้ภาษาเพื่อเรียนรู้เนื้อหา แตกต่างจากการเรียนภาษาเป็นบทเรียนๆ (CLIL ย่อมเกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาจริง แต่ต้องแตกต่างจากการเรียนเฉพาะตัวภาษาเท่านั้น) ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องใช้ภาษาในการสื่อสารทั้งในรูปแบบปากเปล่าและรูปแบบการเขียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกระตุ้นผู้เรียนให้ร่วมมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน แนวทางการศึกษาแบบ CLIL มุ่งเพิ่มบทบาทการพูดในชั้นเรียนของผู้เรียน (STT=Student Talking Time) และลดบทบาทการพูดในชั้นเรียนของผู้สอน (TTT= Teacher Talking Time) ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง การประเมิน (Feedback) จากเพื่อนประเมิน หรือจากกลุ่มทำงาน เมื่อผู้เรียนใช้ภาษาอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาแม่ในขณะที่เรียนเนื้อหา นั้น พวกเขาแสดงให้เห็นว่าทักษะภาษาและเนื้อหาได้รับการบูรณาการเข้าด้วยกัน โดยการใช้ภาษาเพื่อเนื้อหาการเรียนรู้นี้ การสื่อสารได้กลายเป็นสิ่งที่มีความหมายยิ่งเพราะภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สื่อสาร ไม่ใช่สิ่งที่จบและสมบูรณ์ในตัวของตัวเอง

๓) ทักษะการคิด (Cognition) เพื่อให้แนวทางการสอนแบบ CLIL มีประสิทธิภาพผู้สอนต้องทำทนายให้ผู้เรียนคิด ทบทวน และมีส่วนร่วมในทักษะการคิดขั้นสูงอย่างเป็นลำดับขั้นตอน CLIL ไม่ได้เป็นการถ่ายทอดความรู้จากผู้ที่มีความชำนาญไปสู่ ผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่าแต่ CLIL ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลสร้างความเข้าใจ และสร้างความท้าทายของตนเอง ไม่ว่าจะด้วยอายุหรือความสามารถระดับใด การจัดลำดับขั้นทักษะการคิดที่สามารถใช้เป็นแนวทางการศึกษาการสอนแบบ CLIL ได้คือ การจัดระดับขั้นของ Bloom นักคิดท่านดังกล่าวได้จำแนกทักษะการคิดออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับที่ต่ำกว่า (Lower Order) และระดับที่สูงกว่า (Higher Order) จัดระดับขั้นของ Bloom เป็นแนวทางที่ดีอย่างยิ่งใน การวัดทักษะการคิด การปฏิบัติแนวคิด CLIL ที่ได้ผลดี ผลักดันโดยการคิดเป็นเบื้องต้น จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์กระบวนการคิด ให้สอดคล้องกับภาษาและสอนภาษา นักเรียนให้สามารถอธิบายความคิดและแนวคิดต่างๆ ได้

๔) วัฒนธรรม (Culture) ในโลกปัจจุบันซึ่งพหุภาษาและพหุวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่นิยมและเป็นสิ่งที่มีศักยภาพสำคัญ บทบาทของวัฒนธรรม ความเข้าใจวัฒนธรรมตนเองและวัฒนธรรมอื่นๆ เป็นส่วนสำคัญของแนวทางการศึกษาแบบ CLIL “วัฒนธรรมเป็นแก่นของแนวทางการศึกษาแบบ CLIL” บางครั้งผู้เรียนต้องสื่อสารเป็นภาษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาแม่กับผู้ที่ใช้ภาษานั้นๆซึ่งมีภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของผู้เรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ความต่างของภูมิภาคหรือต่างประเทศ แนวทางการศึกษาแบบ CLIL เปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถแนะนำบริบททางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาได้ในวงกว้าง ต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อโลกตลอดจนความเป็นพลเมืองที่ดีในท้องถิ่น อีกทั้ง Pérez Cañado (๒๐๑๖) ได้กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาภาษาที่มีความหลากหลาย และแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ บริบท

ทศนา แคมมณี (๒๕๖๐) ให้ความหมายของการจัดการเรียนสอนโดยใช้โครงงานเป็นหลักไว้ว่า เป็น การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ร่วมกันเลือกเรียนรู้และทำโครงงานที่ตนสนใจผ่านกระบวนการสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อวางแผนการร่วมกัน มีการศึกษาหาข้อมูลความรู้ และลงมือปฏิบัติงานตาม แผนที่วางไว้จนค้นพบความรู้หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วนำเสนอข้อความรู้นั้นต่อสาธารณชน โดยนำเสนอผลงานและ ประสบการณ์ที่ได้รับมาอภิปราย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับทั้งหมด

หลักการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานมีหลักการดังนี้

๑) โครงงานหรือโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงสัมพันธ์ กับความจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน

๒) การให้นักเรียนทำโครงการหรือโครงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบ สอบ (process of inquiry) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของนักเรียน

๓) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก ช่วยให้นักเรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความรู้ความคิดของนักเรียนนี้สามารถมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่าง ชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ได้ชี้ชัดว่า การเรียนรู้จะพัฒนาขึ้นหากความรู้และทักษะ ต่างๆ สามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน

๔) การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ นักเรียน ได้ ซึ่งแรงจูงใจจะมีผลต่อความใส่ใจ ความกระตือรือร้นและความอดทน ในการแสวงหาความรู้ การศึกษาความรู้ และการใช้ความรู้

๕) การให้นักเรียนทำโครงการหรือโครงงาน นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการใน การสืบสอบและการแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนออกมาใช้ประโยชน์ ด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) มีฐานรากมาจากทฤษฎีคอน สตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) โดยมีเงื่อนไขการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ประสบการณ์ของผู้เรียนจะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความรู้ใหม่ การ จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นที่รู้จักในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ทวีป แอฟริกาและเอเชีย ในชื่อ ว่า การเรียนรู้โดยการบริการสังคม (Service Learning : SL) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและ ความต้องการของชุมชน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณา การเนื้อหา ตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือ ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครูผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชนเช่น การไป ศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน จากบุคคล และ องค์กรในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ ใช้การสะท้อนคิดเชิง วิพากษ์ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรและเข้าใจชุมชนมากขึ้น โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม การ

เรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะอย่างหลากหลาย เช่น การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ ที่พึงประสงค์ ตระหนักในความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ชุมชนและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทั้งโดยการบรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรและตามเป้าหมายที่กำหนดโดยชุมชน และสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงบวก อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา หลักการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เน้นการทำงานโดยการร่วมมือกัน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาและภาษาหรือ CLIL (Content and Language Integrated Learning) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายตามหลักการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น โดยสังเคราะห์เป็นนวัตกรรม โดยกระบวนการพัฒนานวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ใช้วิธี System Approach ทุกขั้นตอนจะควบคุม โดยวงจรคุณภาพ PDCA ดังแสดงในแผนภาพ

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงการเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ จากกระบวนการพัฒนา และทุกขั้นตอนจะควบคุมโดยวงจรคุณภาพ PDCA นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan)

๑. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภายใต้อัตลักษณ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐

๒. วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์สภาพปัญหา และเป้าหมายของการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเรื่องและสื่อต่าง ๆ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงการเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

ขั้นดำเนินการ (DO)

๓. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ Active Learning การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๔. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนนตามเกณฑ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Action)

๕. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาให้ คำแนะนำ ความถูกต้องของเนื้อหา และความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัดและการประเมินผล แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

๖. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ไปดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ทดลองจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจริง (Classroom Action) สังเกตพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ภาษา และการมีส่วนร่วมของนักเรียน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (คะแนน , แบบทดสอบ) และเชิงคุณภาพ (การสังเกต, แบบสัมภาษณ์, ชิ้นงาน)

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ว่ามีเหตุการณ์ใดที่น่าสนใจเพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาหัวข้อโครงงาน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยของนักเรียน การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สถาปัตยกรรมในชุมชน โดยเป็นการทำความเข้าใจและการศึกษาปรากฏการณ์ของกลุ่มนักเรียน จาก การตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาที่กลุ่มนักเรียนมีความสนใจร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้การบูรณาการ เนื้อหาด้านภาษา (CLIL)

๑.ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

ตัวชี้วัดปลายทาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕				
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	กลุ่มสาระ ภาษาไทย	คณิตศาสตร์
ส.๕.๒ ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพล ของสิ่งแวดล้อมทาง	ต ๒.๑ ป.๕/๒ ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ เทศกาล/วันสำคัญ/	ว ๔.๒ ป.๕/๓ ใช้ อินเทอร์เน็ต ค้นหา ข้อมูลติดต่อสื่อสาร	ท๒.๑ ป.๕/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้	ค ๒.๒ ป.๕/๓ สร้างรูปสี่เหลี่ยม ชนิดต่าง ๆ เมื่อ

<p>ธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิดวิธีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตน ส.๕.๒ ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษา และทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน</p>	<p>งานฉลอง/ ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ต ๓.๑ ป.๕/๑ ค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการเรียนรู้นำเสนอด้วยการพูด/การเขียน</p>	<p>และ ทำงานร่วมกัน ประเมิน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ๓.๒ ป.๕/๒ ตระหนักถึงคุณค่าของน้ำโดยนำเสนอแนวทางการใช้ น้ำอย่างประหยัดและการอนุรักษ์น้ำ</p>	<p>คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม ๕.๑ ป.๖/๒ เล่า นิทานพื้นบ้าน ท้องถิ่นตนเอง และ นิทานพื้นบ้าน ของท้องถิ่นอื่น</p>	<p>กำหนดความยาวของด้านและขนาดของมุมหรือเมื่อ กำหนดความยาวของเส้นทแยงมุม</p>
--	--	---	---	---

ตัวชี้วัดปลายทาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กลุ่มสาระภาษาไทย	คณิตศาสตร์
<p>ส.๕.๒ ป.๖/๑ วิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย ส๒.๑ป.๖/๔ อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย</p>	<p>ต ๒.๑ ป.๖/๒ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ต ๓.๑ ป.๖/๑ ค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการเรียนรู้นำเสนอด้วยการพูด/การเขียน</p>	<p>ว ๔.๒ ป.๖/๓ ใช้ อินเทอร์เน็ต ในการค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ว ๓.๒ ป.๖/๗ ตระหนักถึงผลกระทบของภัยธรรมชาติและ ธรณีพิบัติภัย โดยนำเสนอแนวทางในการเฝ้าระวังและปฏิบัติตน ให้ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและ ธรณีพิบัติภัยที่อาจเกิดในท้องถิ่น</p>	<p>ท๓.๑ ป.๖/๑ พูด แสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟัง และดู ๕.๑ ป.๖/๒ เล่า นิทานพื้นบ้าน ท้องถิ่นตนเอง และ นิทานพื้นบ้าน ของท้องถิ่นอื่น</p>	<p>ค ๒.๑ ป.๖/๒ แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวรอบรูปและพื้นที่ของรูปหลายเหลี่ยม</p>

จัดการศึกษาในอนาคตมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมบูรณาการ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาระภาษาไทย

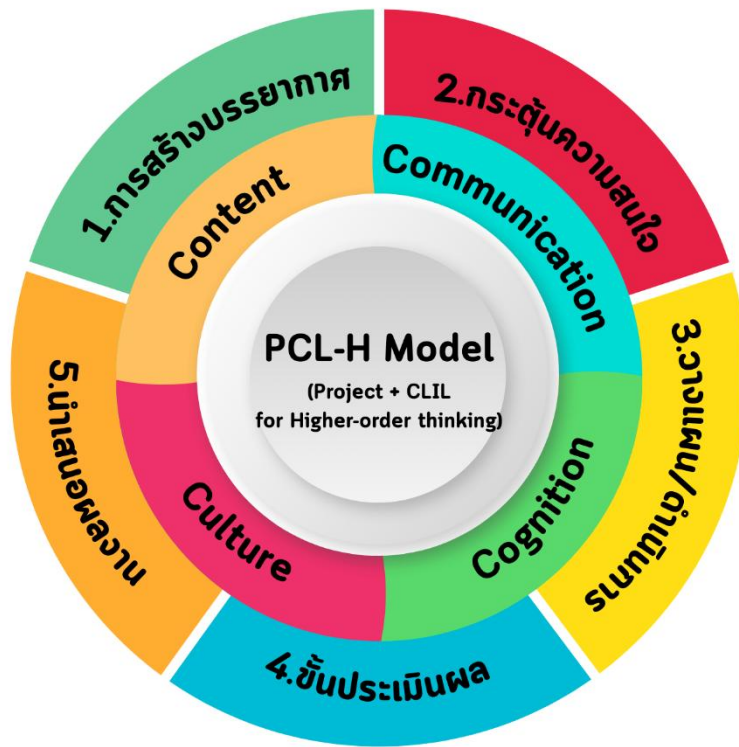
ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิธีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความรัก ความภาคภูมิใจในฐานะพลเมืองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) บูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) โดยใช้กระบวนการ Active Learning ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อนุรักษ์ฮัตฮอย ห่วงใยสิ่งแวดล้อม	เวลาเรียน ๑๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ พาไปเบิ่ง พาไปฮู้ สิ่งแวดล้อมบ้านเฮา	เวลาสอน ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ป่าไม้สู่จิตวิญญาณแห่งท้องถิ่น	เวลาสอน ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ รักษ์แม่น้ำ รักษ์วิถีบ้านเฮา	เวลาสอน ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ คิด(ส์)เพื่อสิ่งแวดล้อมบ้านเฮา	เวลาสอน ๓ ชั่วโมง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ โดยที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๗ ประการประกอบด้วย ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ๖) สมรรถนะความคิดขั้นสูง ๗) สมรรถนะการจัดการตนเอง

๒. การลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองเพื่อศึกษาภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง เริ่มจากการกำหนดการเรียนรู้จากคำถามประเด็นที่ต้องเรียนรู้ สามารถใช้วิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทั้งการสืบเสาะหาความรู้ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีการสอน ๕ ขั้นตอน คือ ๑) การสร้างบรรยากาศและความสนใจ ๒) กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา ๓) วางแผนและดำเนินการ ๔) ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงและ ๕) นำเสนอผลงาน

๓. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษามานำเสนอในชั้นเรียนและร่วมกันวิภาค เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อหาคำตอบ พัฒนาระบบความคิด พิจารณา ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ กำกับตนเองในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน พิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย

โดยมีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ ๑) ประเพณีและความเชื่อ ๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ ๒) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตน เกิดความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น มีความผูกพันเกี่ยวโยงร้อยรัดวิถีชีวิตผู้คนและชุมชน เข้าเป็นหนึ่ง และเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคมและต่อยอดการประกอบอาชีพ มีสมรรถนะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต การจัดการอารมณ์ และความเครียด การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต และสมรรถนะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย การคิดอย่างมี วิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา และสมรรถนะการอาชีพ ประกอบด้วย การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะ การทำงานร่วมกัน ทักษะการแสวงหาความรู้ และความปลอดภัยในการทำงานโดยใช้การบูรณาการ เนื้อหา ด้าน

ภาษา (CLIL) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสามารถนำองค์ความรู้ไปวิเคราะห์เชื่อมโยงในรายวิชาต่างๆ

ขั้นตอนการเรียนรู้ (PBL Process + CLIL)

ขั้น	แนวทาง PBL	การบูรณาการ CLIL	ผลลัพธ์ทางภาษา/ความคิด
๑	การสร้างบรรยากาศและความสนใจ	ใช้คำถามปลายเปิดเชิงวิเคราะห์	กระตุ้นการตั้งสมมติฐาน / คิดเชิงวิพากษ์
๒	กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา	ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและการคิดร่วม	พัฒนา ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language for Learning)
๓	วางแผนและดำเนินการ	บูรณาการเนื้อหาวิชา (Content) กับการใช้ภาษา (Communication)	ฝึกคิดวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล
๔	ขั้นประเมินผล	ฝึกพูด/เขียนโดยใช้คำศัพท์และโครงสร้างภาษา	ใช้ Language of Learning ในการอธิบาย/อภิปราย
๕	นำเสนอผลงาน	ใช้ภาษาในการสื่อสารความคิดความรู้สึก	พัฒนา Language through Learning

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเนื้อหา (Content Material)

- ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
- สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
- แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า

๒. สื่อเสริมทักษะภาษา (Language Support)

- คำศัพท์ Flashcards
- กิจกรรม Quizizz, Kahoot

๓. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)

- แผนผังความคิด (Mind Mapping)

๔. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)

- รูบริกการประเมิน (Rubrics)
- แบบประเมินตนเอง/เพื่อน (Self/Peer Assessment)
- แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Learning Reflection Form)

ด้านแหล่งเรียนรู้

- โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
- วัดบ้านเหล่าคำ
- ชุมชนบ้านเหล่าคำ

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาทุกขั้นตอน มีอิสระและกระตือรือร้นกับการลงพื้นที่สำรวจแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน เพราะถ้าผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน และชุมชนท้องถิ่น ย่อมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) บูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) ร่วมด้วยนั้นทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษา ภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และส่งเสริมให้ครูและนักเรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนว CLIL จึงส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้นด้วย เป็นการเปลี่ยนทัศนคติของการเรียนภาษา เน้นการประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และในการบูรณาการเทคโนโลยีกับวิธีสอนและเนื้อหาที่สอน (Technological Pedagogical Content Knowledge หรือ TPACK) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. นักเรียนมีสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

๑๔. การประเมินผล

แนวทางการวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

๑. การประเมินตามกระบวนการ (Formative Assessment)

ใช้ระหว่างการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง พัฒนา และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้:

- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- แบบสอบถามการวางแผนและการแก้ปัญหา
- Checklist การปฏิบัติงานแต่ละขั้น
- แบบสะท้อนผล (Reflection Sheet) รายบุคคลและกลุ่ม

๒. การประเมินผลลัพธ์ของโครงงาน (Summative Assessment)

ประเมินจากชิ้นงานสุดท้ายและการนำเสนอ

รูปแบบชิ้นงาน:

- โปสเตอร์, อินโฟกราฟิก, โมเดล, คลิปวิดีโอ ฯลฯ
- รายงานโครงงาน
- การนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือผ่านสื่อดิจิทัล

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics): ประเมินตามตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น:

- ความถูกต้องของเนื้อหา
- ความคิดสร้างสรรค์
- การแก้ปัญหาและการวางแผน
- การทำงานเป็นทีม
- การใช้ภาษาที่เหมาะสม (Content + Language)

แนวทางการประเมินดังกล่าวข้างต้น เป็นการประเมินตามสภาพจริง โดยครู ชุมชน และนักเรียน ร่วมกัน ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งจะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

คำอธิบาย Descriptors	การประเมินความก้าวหน้า (Formative assessment)	การประเมินผลสรุปรวม (Summative assessment)
วัตถุประสงค์การประเมิน	เข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล พัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง อย่างอิสระ	ตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล
จุดเน้น	กระบวนการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้
วิธีการประเมิน	การทดสอบ การปฏิบัติ การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์	การทดสอบ การปฏิบัติจริง การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์
สิ่งที่ประเมิน	ตามวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)	ตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ มาตรฐาน การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)
ระยะเวลาการประเมิน	ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน	ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (๒๕๕๘). **การวัดและการประเมินผลการศึกษา**. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- นภสร ยลสุริยัน. (๒๕๖๓). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร
- นวัตกรรมการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย <https://www.starfishlabz.com/>
- พัทธ์ธนันต์ แสงพลอย. (๒๕๖๕). **ผลของการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา(CLIL) เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ทศพร ดิษฐ์ศิริ และ ญัฐพล ร้าไพ; สุตเทพ ศิริพิพัฒน์กุล. **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ ผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู**. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๖๔สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๖๐). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง**
- วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒ https://eport.mbu.ac.th/file/profiles๓๑/๑๕๙๗_๑๕๘๘๒๓๓๐๘๗.pdf
- สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๐). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, ๒๕๕๖.
- _____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน <http://academic.obec.go.th>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ <https://ops.moe.go.th> >
- วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ ๒๑**. กรุงเทพฯ: ตาปลาพับลิเคชั่น.
- <https://ecd.onec.go.th/knowledge/articles/๔๕๙๓/>

<https://sites.google.com/chaiyaphum๑.go.th/active-learning/-active-learning>

<https://www.eef.or.th/article-executive-functions-๑๕๑๒๒๑/>

<https://www.asbsk.ac.th/th/curriculum/project-based-learning/>

<http://sciso.sakaeo.buu.ac.th/scisobuusk/wp->

[content/uploads/๒๐๑๖/๐๙/๓.%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%AA%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๙%๘๒%E๐%B๘%๘๔%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๙๙_Project-base-Learning-๑.pdf](http://sciso.sakaeo.buu.ac.th/scisobuusk/wp-content/uploads/๒๐๑๖/๐๙/๓.%E๐%B๘%๘๑%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%AA%E๐%B๘%AD%E๐%B๘%๙๙%E๐%B๙%๘๒%E๐%B๘%๘๔%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๙๙_Project-base-Learning-๑.pdf)